

GS1 világa Magazin

2022/1. | XIV. évf. 1. szám

Fókuszban

GS1 Életműdíjat vehetett át
Vizkei György és Magyar Béla

Corporate

Jelszóval védett platformok a
GS1 Magyarország weboldalán

TARTALOM

- 04** **Fókuszban**
GS1 Életműdíjat vehetett át Viszkei György és Magyar Béla
06 Kétdimenziós kaland
- 10** **Kitekintés**
A Deloitte új jelentése kiemeli a GS1 szabványok fontosságát
12 Május 28-tól szigorodnak a fogyasztóvédelmi szabályok
16 Megalakult a Blockchain Koalíció
- 18** **Kereskedelem**
2022-es innovációk: az élelmiszerboltok technológiai frissítése
- 26** **Nyomon követés**
Az IoT és a nyomonkövetési megoldások alkalmazása a fogyasztókért
28 GS1 Nyomonkövetési Szakértőképzés – ne maradjon le a következő alkalomról!
- 30** **GS1 Akadémia**
Miért hasznosak a GS1 szabványrendszer Adattartalom azonosítói?
- 34** **Szabványok a gyakorlatban**
Hogyan tehető átláthatóbbá szabványos vonalkódokkal az ellátási láncok?
- 36** **Élelmiszeripar**
IFS audithoz GLN számra van szükségem - mi a teendő?
- 38** **Egészségügyi szektor**
GS1 szabványok a megbízhatóság és a nyomon követés érdekében
- 42** **Logisztika**
Scan4Transport – a szállítási információk digitalizációja
- 46** **Pénzügyi szektor**
Újdonságok a LEI szolgáltatásunkkal kapcsolatban
- 48** **Corporate**
Jelszóval védett platformok a GS1 Magyarország weboldalán
50 Partnereink figyelmébe ajánljuk

A GS1 Magyarország lapja, alapítva: 2006

Felelős kiadó: Magyar Béla. **Főszerkesztő:** Burányi Zsófia. **Szerkesztőség:** cím: 1139 Budapest, Fáy u. 1/B, telefon: 412-3940; fax: 412-3949, e-mail: info@gs1hu.org, internet: www.gs1hu.org. **Szerzők:** Aigner Edit, Burányi Zsófia, Daka Margit, Egri Judit, Horváth-Hankó Christine, Kecskés Katalin, Petrányi Krisztina, Suppán Anna, Szabó Judit Éva, Vicsai Judit, Viszkei György. **Hirdetésfelvétel:** cím: 1139 Budapest, Fáy u. 1/B, e-mail: info@gs1hu.org **Hirdetés ajánlat:** www.gs1hu.org **Szerkesztés, tördelés:** Penge Szolgáltató Csoport Kft.

Az újság oldalain megjelenő vélemények nem mindig esnek egybe a szerkesztőség véleményével. A szerkesztőség nem vállal felelősséget a hirdetésekben közölt információk hitelességéért. Az újságban megjelent anyagoknak akár teljes, akár részbeni újrafelhasználása csak a kiadó írásbeli hozzájárulásával lehetséges. Az újságban megjelenő vonalkódok illusztrációk, nem leolvasásra, felismerésre szolgálnak.

HU-ISSN: 17886805

A járványügyi intézkedések enyhítésével, majd gyakorlatilag megszűnésükkel egyidőben arra gondolhatunk, hogy az élet visszatér a korábbi normálisnak tekintett medrébe. Ez azonban csak részben történt így.

Viszkei György
.....
a GS1 Magyarország elnöke

Köszöntő

Az új normális

A járványügyi intézkedések enyhítésével, majd gyakorlatilag megszűnésükkel egyidőben arra gondolhattunk, hogy az élet visszatér a korábbi normálisnak tekintett medrébe. Ez azonban csak részben történt így. Számos területen az átmenetinek tartott intézkedések és dolgok tovább élnek: gondoljunk csak arra, hogy konferenciát ma szinte kizárólag hibrid módon hirdetnek meg, sokan csak részben vagy egyáltalán nem tértek vissza a home-office-ból, aki áttért digitális megoldásokra az nem vagy csak részben alkalmazza korábbi módszereit. Vagyis kialakult egy új normalitás, ami a digitális világ most már visszavonhatatlan előretörését hozta.

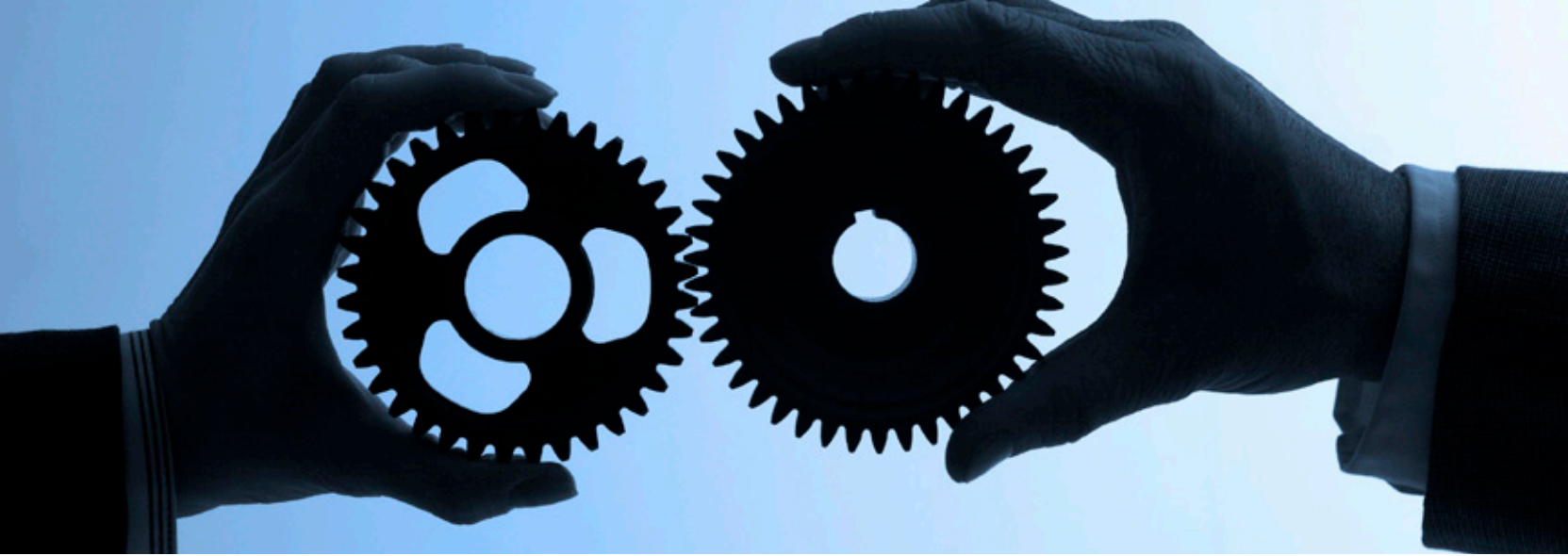
A GS1 mint a digitalizáció egyik élharcosa a pandémiás időszak alatt is töretlenül fejlődött és bízunk benne, hogy szabványaink hozzásegítették annak alkalmazóit ezen nehéz időszak átvészeléséhez. A fejlődés megállíthatatlan és az előttünk álló egyik nagy kihívás a kétdimenziós kódok (2D) széleskörű bevezetése lesz. A cél, hogy a következő öt évben minden gyártó és kereskedő felkészüljön ezeknek a kódoknak a GS1 adattartalmak szerinti alkalmazására. A lineáris kódok valószínűleg még egy ideig párhuzamosan jelen lesznek, de a nem túl távoli jövő a 2D kódoké.

Általában a szabványok, esetünkben a GS1 szabványok jelentőségére több független tanulmány is rámutat. Ezek közül egyet bemutatunk jelen lapszámunkban. A GS1 szabványok a nyomon követés biztosításával hozzájárulnak a jobb fogyasztóvédelemhez, amelynek előírásai tovább szigorodnak.

Mint minden lapszámunkban, úgy ezúttal is foglalkozunk gyakorlati kérdésekkel GS1 Akadémia rovatunkban. Ahogy ezt egy klasszikus mondta: „a number is a number”, hogy ennek mi az információtartalma azt például egy adattartalom azonosító tudja meghatározni. A kereskedelem mellett az egészségügy és a szállítmányozás is kiemelt terület a GS1 számára, ezért ezen két terület újdonságairól is hírt adunk.

Lapszámunk remélhetőleg hozzájárul a GS1 közösség tudásának gyarapodásához és hatékonyságának növeléséhez.

Viszkei György
a GS1 Magyarország elnöke

GS1 Életműdíjat vehetett át Viszkei György és Magyar Béla

A GS1 Magyarország néhány évvel ezelőtt alapította meg a GS1 Életműdíjat, melynek idej átadására 2022. február 25-én került sor. A GS1 Életműdíjat azok kapják, akik meghatározót alkottak a GS1 szabványok világában, szakemberként és vezetőként is nagyban hozzájárultak Társaságunk hazai és nemzetközi sikereihez, jelenlegi stabilitásához és jövőjéhez. A GS1 Életműdíj 2022 díjazottjai: Viszkei György és Magyar Béla.

Nagy örömünkre szolgál bejelenteni, hogy az idei évben két kiválasztott vezetőnk is GS1 Életműdíjban részesült: Viszkei György, a GS1 Magyarország elnöke, Igazgatósági tag és Magyar Béla (korábbi vezérigazgatónk) Igazgatósági tag. Az idei GS1 Életműdíjak átadására ünnepélyes keretek között, szűk körben került, sor a Radisson Blu Béke hotelben. A díjakat Galli Miklós, a GS1 Magyarország Felügyelőbizottságának elnöke adta át.

Álljon itt tartalmas és sikerekkel kísért szakmai életútjuk rövid összefoglalója:

A hazai GS1 Tagszervezet két vezetője 1981 óta, bár kezdetben különböző intézmények tagjaként, de mégis együtt támogatták Magyarországon a vonalkódos azonosítás bevezetését és széleskörű elterjedését.

Viszkei György a Magyar Kereskedelmi Kamara munkatársaként Magyarország EAN rendszerhez történő csatlakozásának előkészítő munkálataiban vett részt, így tagja volt annak a delegációnak is, mely először tett hivatalos látogatást Brüsszelbe a csatlakozás előkészítése érdekében. Magyar Béla ekkor a Struktúra Szervezési Vállalat képviselőjeként az Országos Anyag- és Árhivatal koordinációjával közreműködött az ETK - Egységes Termék Kód - bevezetésében, amely megalapozta az EAN rendszer későbbi bevezetését.

Magyarország csatlakozására az EAN rendszerhez 1984-ben került sor, ezt követően Viszkei György alapításával és vezetésével a Magyar Kereskedelmi Kamara égisze alatt megkezdte működését a magyar ETK-EAN Iroda.

GS1 ÉLETMŰDÍJ

a GS1 szabványok világában eltöltött több évtizedes szakmai és vezetői munkáért

1990-1999 között Viszkei György vezetésével tovább működik az ETK-EAN Iroda és a Metro, Tesco megjelenésével sikeresen újtára indult a vonalkódok használatának széleskörű elterjedése hazánkban is.

Magyar Béla ekkortájt a Vonalkód Rendszerház Kft. alapítójaként és vezetőjeként támogatta a hazai cégeknél a vonalkódos rendszer bevezetését (pl.: Zwack, Sága, Unilever stb.).

1994. ismét egy fontos dátum: a CSAOSZ (Csomagolási és Anyagmozgatási Országos Szövetség), Magyar Béla és Viszkei György megalapítják az EAN Consulting Kft.-t, mely az implementáció, szakmai tájékoztatás, tanácsadás, oktatás és kommunikáció területén egészítette ki a CSAOSZ tevékenységét. A cég vezetője Magyar Béla lett.

2000-től új időszámítás kezdődött a hazai GS1 Tagszervezet életében.

Viszkei György közreműködésével megalakult az önálló hazai EAN szervezet, az EAN (később GS1) Magyarország Kht.

2002 - 2007 között Viszkei György a Társaság Felügyelő Bizottságának elnökeként tevékenykedett, 2008-tól pedig az ekkor már GS1 Magyarország Nonprofit Zrt.-ként működő hazai szervezet Igazgatóságának elnöke lett.

Viszkei György a GS1 szervezetek világában egyedülálló módon, közel 40 éve képviseli a magyar tagszervezetet a GS1 nemzetközi közösségben.

Magyar Béla 2000-2007 között az EAN (később GS1) Magyarország Kht. ügyvezető igazgatója, majd 2008-tól a GS1 Magyarország Nonprofit Zrt. Igazgatóságának tagja és vezérigazgatója lett. Szervezetünk Igazgatóságában a mai napig aktívan tevékenykedik.

Magyar Béla nevéhez számos GS1 megoldás kezdeményezése és megvalósítása fűződik, melyekből több még napjainkban is segíti a GS1 közösség munkáját.

A GS1 Magyarország kollégái ezúton is gratulálnak a díjazottaknak, büszkék vagyunk vezetőinkre, akik lelkesen közreműködtek a GS1 szabványok hazai bevezetésének első lépéseiben és a mai napig aktív szerepet vállalnak a hazai GS1 Tagszervezet, a GS1 Magyarország Nonprofit Zrt. mindennapjaiban, szolgáltatásaink kialakításában, hatékony működésünk szervezésében a hazai GS1 szabványalkalmazó vállalkozások sikere érdekében.

Kétdimenziós kaland

Nem véletlen, hogy egyre nagyobb teret hódítanak a világban a kétdimenziós kódok. Számos olyan igény jelent meg társadalmi, gazdasági és hatósági téren is, melyek teljesítése gyakorlatilag a jelenleg kiskereskedelemben használatos EAN-13 vonalkóddal szinte már lehetetlen.

Pontosan mik is ezek a 2D jelképek és mire lehet őket használni?

A 2D kódok nem számítanak új technológiának, már több évtizeddel ezelőtt kifejlesztették és az ipar néhány területén azóta bevett gyakorlatként alkalmazzák őket. Azért tekintjük újtásnak mégis ezeket a típusú kódokat, mert a megfelelő technológiai háttér híján eddig nem találkoztunk velük a mindennapokban, például a boltok polcain. Kezdjük azonban egyre inkább felismerni ezen kompakt kódok előnyeit, mivel egyszerűen és gyorsan olvashatók – hasonlóan az EAN-13 jelképhez -, azonban sokkal több adatot képesek tárolni, amivel nem csak a szabványhasználók mindennapjait könnyítik meg.

A leggyakrabban alkalmazott kétdimenziós szimbólum a QR kód és a

2D a kereskedelemben A vonalkódok új generációja

DataMatrix, amelyekből létezik GS1 szabványos verzió is. Így lett a QR kódból GS1 QR kód, valamint a DataMatrixből GS1 DataMatrix. Ezek a típusú kódok új lehetőséget biztosítanak arra, hogy egy akár pénztári környezetben is olvasható jelképbe ne csak a termék azonosítóját, hanem olyan további adatokat is, amikre szükség lehet.

Mire gondolunk itt, mire lehet például szükség még egy 2D jelképbe kódoltan?

- Lot szám,
- lejáratási időpont,
- minőségmegőrzési dátum,
- tömeg,
- ár.

Milyen jellemzői vannak a 2D kódoknak?

Számos olyan tulajdonsággal rendelkeznek ezeknek a jelképek, amelyek túlmutatnak a hagyományosan használt lineáris vonalkódok használatán.

- **okosabbak**, hiszen az információk elérhetőek minden résztvevő számára, aki le tudja olvasni a kódot,
- **informatívabbak**, mivel pontosabb lejáratási dátum kezelés, automatikus leárazások a lejáratási dátum előtt, pontosabb készletellenőrzés, kevesebb élelmiszerpazarlás érhető el a kódok megfelelő integrálásával a rendszerünkbe,
- **biztonságosabbak**, ugyanis a végpontok közötti nyomon követhetőség által nő a fogyasztói bizalom, gyorsabb és célzottabb visszahívások eszközölhetők,
- **gyorsabbak**, hiszen a GS1 DataMatrix sokkal jobb olvashatósági képességekkel rendelkezik az értékesítési pontokon, így kisebb

torlódást és késést okoz a pénztáraknál,

- **méretük variálhatóbb**, mert a kétdimenziós kódok, ha szükséges, sokkal kisebb helyen is elférnek, így nagyobb felületet biztosítva a márkanévnek és a fogyasztó számára feltüntetett információknak.

Egyébként URL-eket is képesek vagyunk már ezekkel a jelképekkel tárolni. A fogyasztók információigénye ugyanis napjainkban folyamatosan nő: többet szeretnének megtudni azokról a termékekről – különösen az élelmiszerekről – amiket megvásárolnak, elfogyasztanak. A gyártók, beszállítók és kiskereskedők kénytelenek változtatni bevált gyakorlataikon a fogyasztó igényeket követve, hiszen, ha ők nem teszik meg, majd megteszik a versenytársaik. Felmerült tehát az igény, hogy a gyártó több információt osszon meg a termékéről annak érdekében, hogy magasabb bizalmi szintet tudjon kiépíteni a vásárlóval, hiszen az élelmiszer, amit kínál az valóban friss, megbízható forrásból származik és teljesen biztonságos. Mindezek mellett természetesen a nyomon követés igényét sem szabad elfelejteni, mert ezzel is csökkenthető az élelmiszerhamisítások és élelmiszerbiztonsági kockázatok száma és az általuk okozott pénzügyi és potenciális egészségügyi kár.

Milyen előnyünk származik a GS1 kétdimenziós kódjainak bevezetéséből?

Vizsgáljuk meg az ellátási lánc három nagy szereplője szempontjából azt, hogy milyen megoldásokat nyújt a 2D kódok megjelenése az egyes résztvevők számára!

Fogyasztó szempontjából	<ul style="list-style-type: none"> • élelmiszerpazarlás csökkentése • nyomon követhetőség és eredet ismerete • élelmiszerbiztonság növelése • több elérhető termékinformáció • megnövekedett fogyasztói bizalom
Beszállító szempontjából	<ul style="list-style-type: none"> • célzottabb termék visszahívások és termék kivonások • élelmiszerpazarlás csökkentése • többféle kiszélesítés kialakítása • több adat – belső értékesítési pontok és pontos nyomon követés
Kiskereskedő szempontjából	<ul style="list-style-type: none"> • magasabb szintű készletmenedzsment • fokozott élelmiszerbiztonság • fokozott nyomon követhetőség • egyszerűbb, hatékonyabb folyamatok • lejáratási dátumok kezelése • élelmiszerpazarlás csökkentése

Milyen hatással van mindez a lineáris vonalkódok használatára?

Felmerülhet ekkor a kérdés, mi lesz a lineáris vonalkódokkal? El fognak tűnni? Mikor? Gyártóként váltsam le az összes lineáris kódomat most?

Aggodalomra semmi ok, hiszen a kétdimenziós kódokra való átállás nem egyik napról a másikra fog megvalósulni. A kiskereskedelmi értékesítő egységek nagy szerepet játszanak ebben a folyamatban, hiszen amíg a kiskereskedelmek jelentős többségének nem állnak rendelkezésre azok a

szkennernek, amik képesek ezeket az új jelképeket is dekódolni, addig nem elvárható a lineáris kódok teljes leváltása. A másik meghatározó kérdés pedig a gyártókra vonatkozik, hiszen elsősorban rajtuk áll, hogy milyen típusú vonalkódot – esetleg vonalkódokat – helyeznek el a termékeiken. Azon már el kell kezdeni gondolkodni, hogy a 2D kódok nyomtatását a gyártósoron hogyan tudják majd kivitelezni, hiszen ezeket a jelképeket nem lehet előre rányomtatni a csomagolásra, amennyiben dinamikus adatokat is tartalmaznak, pl.: lot szám, lejárat dátum, sorozatszám

stb. Ezen dinamikus adatok megkövetelik, hogy a gyártással párhuzamosan történjen a kód generálása is.

Egy valamit biztosan állíthatunk: egy nagyon izgalmas átmeneti időszak küszöbén állunk. Vannak országok, ahol már elkezdtek alkalmazni a kétdimenziós kódokat a kiskereskedelemben is. Néhány évbe – akár évtizedbe – fog még telni, amíg a világ teljes mértékben átáll erre az innovációra. De ez így van rendjén, hiszen gondoljunk csak a gőzmozdony és a mai vonatok vagy a floppy lemez és a mini SD kártyák esetére.

Hogy néz ki mindez a valóságban?

Az elmúlt években a fogyasztók fenntarthatósággal kapcsolatos tudatossága folyamatosan növekvő tendenciát mutatott, hiszen a vásárlóknak igényük van már arra, hogy ismerjék azoknak a termékeknek az eredetét, amelyeket megvásárolnak. Ezért kezdtek el az ausztrál és tasmán Woolworths áruházláncok olyan új technológiákat alkalmazni az átláthatóság biztosítása érdekében, mint például a szóban forgó 2D kódok. Ezeket a kódokat az organikus és bio élelmiszereket kínáló áruházlánc termékein helyezték el, ezzel is biztosítva a vásárlók számára a frissességet, az élelmiszerbiztonságot és a termékek eredetét.

Ezek a jelképek jelentősen több információt tartalmazhatnak, mint azok a lineáris vonalkódok, amelyekkel leggyakrabban találkozhattunk egy hétköznapi bevásárlásunk során. Így került rá erre a húsárura is a GS1 DataMatrix. Ebben a jelképben már megjelenik a termék gyártási száma – mely a termék esetleges visszahívása során pontosabb képet tud adni -, a minőségmegőrzési idő, a termék tömege, valamint a termék ára is.

Az európai kontinensen is kezdeményezések vannak már a kétdimenziós kódok kiskereskedelmi értékesítőponton való bevezetésére. A GS1 Belgium & Luxemburg tagszervezet lépéseket tett már annak érdekében, hogy több áruházláncban elsőként a változó tömegű termékek vagy az áruházban csomagolt termékek (felvágott, lédig gyümölcs, zöldség) esetén bevezessék ezt a jelképet úgy, hogy azt a pénztárakban is lehessen olvasni.

Szöveg források:

GS1 Australia: 2DBarcode FAQs

GS1 Australia: 2DBarcodes - Transforming the retail supply chain

GS1, Inside Retail: How Woolies is using 2D barcodes to increase sales and transparency

GS1 Belgium & Luxembourg: GS1 DataMatrix for variable measure items at POS

- Batch number
- Best before
- Weight
- Price

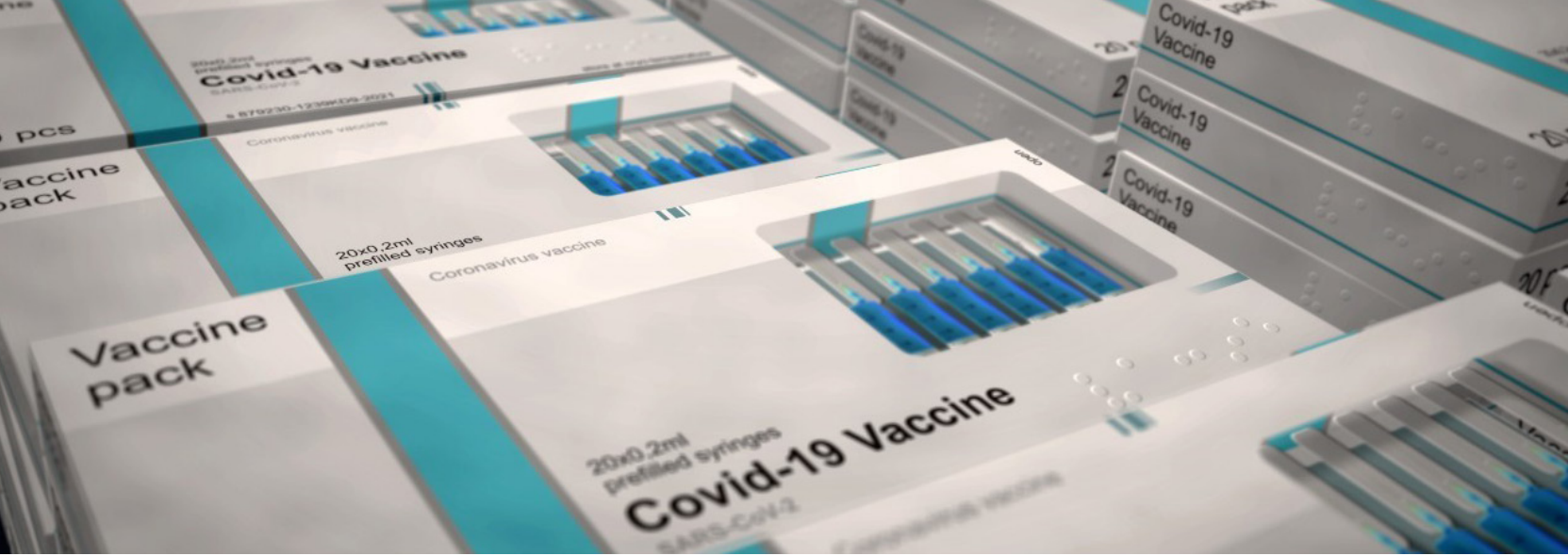

Ezen kívül azonban számos más el-látási-lánchoz kapcsolódó előnye is van ezeknek a kódtípusoknak: jobb, magasabb fokú készletgazdálkodást, egyszerűbb termékvisszahívási folyamatot, fenntarthatóságot, valamint termékhitelítési garanciát is biztosítani tud. Nem mellesleg a többdimenziós jelképek használatával a fogyasztó is képes lesz már a telefonja segítségével többletinformációhoz jutni az új struktúrájú vonalkódoknak köszönhetően. Ez egy nagyszerű lehetőséget biztosít a kiskereskedők számára, hogy elkezdjenek azon gondolkodni, vajon hogyan tudnak kapcsolatba lépni az ügyfelekkel és ezek az ügyfelek hogyan térhetnek haza egy jobb vásárlói élménnyel, mint eddig.

Szabó Judit Éva

szabványmenedzsment
gyakornok
Konzules: Magyar Róbert
felsőoktatási referens

A Deloitte új jelentése kiemeli a GS1 szabványok fontosságát

A GS1 szabványok használatának fokozására szólít fel Deloitte új jelentése az oltóanyagok azonosítása terén, hogy a Covid-19 oltási programjai sikeresek legyenek és a világ felkészültebb lehessen a jövőbeli egészségügyi válságokra.

A Deloitte **második fehér könyve** arra ösztönzi az érdekelteket, hogy dolgozzanak ki szabványokat, folyamatokat és képességeket annak érdekében, hogy világszerte mindenki hozzáférhessen az életmentő kezelésekhöz.

A Deloitte által készített új jelentés felszólítja a nemzetközi egészségügyi szervezeteket, hogy támogassák a globális szabványokat, például a GS1 DataMatrix vonalkódot a termékek azonosítására az orvosi ellátási láncban, hogy világszerte biztosítsák a polgárok gyors, egyenlő és biztonságos hozzáférését a Covid-19 vakcinákhoz. „A globális egészségügyi közösség vezetőinek most jobban mint valaha, szabványosítási folyamatokat és képességeket kell kidolgozniuk annak érdekében, hogy az emberek világszerte hozzáférjenek az életmentő kezelésekhöz”

- áll a Deloitte „Bizalom biztosítása a Covid-19 vakcinák globális ellátási láncában, a fejlesztési sikertől az oltásig” című tanulmányában.

Az egészségügyi érdekeltek és a kormányok példátlan szintű együttműködése és a COVID-19 vakcina kifejlesztésének gyorsasága ellenére ma, a világjárvánnyal való együttélés több mint két éve után számos országban nincs megbízható, átlátható módszer annak ellenőrzésére, hogy hol vannak a vakcinák, és hogy a kínálat megfelel-e a keresletnek. Ez nemcsak az oltóanyag-ellátási láncba vetett bizalmat befolyásolja, hanem súlyosbíthatja az egészségügyi ellátásban mutatkozó egyenlőtlenségeket és veszélyeztetheti a betegbiztonságot.

A Deloitte jelentése szerint az azonosításra és nyomon követhetőségre

re vonatkozó összehangolt globális szabvány elfogadása sokat változtatna a helyzeten. A vakcinák kötelező sorszámozása lehetővé tenné a vakcinák beadásának hatékonyabb és pontosabb nyomonkövetését, és segíthet a hamisított vakcinák elleni küzdelemben. Ezenkívül a szerializálás megkönnyítené az oltási arányok kiszámítását, a szűk keresztmetszetek azonosítását és annak felismerését, hogy hol pazarolják el az oltóanyagokat - mindez különösen a fejlődő országokat érinti.

Több mint 75 ország írja elő vagy fogadja el a GS1 DataMatrixot, azt a kétdimenziós vonalkódot, amelyet az egészségügyi ágazat érdekteltjei ajánlanak, és amely olyan nélkülözhetetlen adatokat tartalmaz, mint a lejárat dátum és a lot szám, segítve a hibák csökkentését és lehetővé téve az orvosi termékek nyomon követhetőségét. A GS1 DataMatrix

a Deloitte-jelentés szerint „az orvosi termékek, például a Covid-19 vakcinák azonosítására és nyomonkövetésére” használható.

A jelentés, amely a **Deloitte 2021 januárjában megjelent, ugyanerről a témáról szóló kiadványát** követi, többek között azt javasolja, hogy „az oltóanyag ampullákat azonosítóval és vonalkóddal lássák el”, és méltatja Írország GS1 szabványokon alapuló, szoftverrel támogatott, az etiópai és nigériai példákhoz hasonló, a technológia által vezérelt vakcinaadat-kezelési megközelítését.

Remélhetőleg a Covid-19 világjárvány előbb-utóbb elcsitul, de a tanulságok döntő fontosságúak lehetnek ahhoz, hogy a világ jobban felkészüljön a jövőbeli egészségügyi válságok kezelésére. „Erősebben kerülhetünk ki ebből a világjárványból, ha minden egészségügyi érde-

kelt elkötelezi magát a fokozottabb együttműködés és az elmúlt két év során szerzett felismerések konkrét megoldásokba való átültetése mellett. A GS1 készen áll arra, hogy támogatassa ezeket az erőfeszítéseket” - mondta Ulrike Kreysa, a GS1 Global Office Healthcare vezető alelnöke.

További információ itt érhető el: <https://www.gs1.org/industries/healthcare/trust>

Deloitte.

Securing trust in the global supply chain of COVID-19 vaccines

MAKING AN IMPACT THAT MATTERS

Május 28-tól szigorodnak a fogyasztóvédelmi szabályok

Az európai Omnibusz Irányelv célja a meglévő fogyasztóvédelmi szabályok korszerűsítése és erősítése, és az uniós fogyasztóvédelmi jog kiigazítása. A kettős minőséggel és a termékek árfeltüntetésével kapcsolatos szabályozás kiemelt szerepet kap, és az eddigieknél is magasabb fokú figyelmet kíván meg a gyártóktól, forgalmazóktól és reklámozóktól.

Az irányelv hazai alkalmazása idén május 28-ától hatályos, módosul többek között:

- a fogyasztó és a vállalkozás közötti szerződések részletes szabályairól szóló 45/2014. (II. 26.) Korm. rendelet
- és a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény.

A "kettős minőség" tilalma - Azonos termékeknel a nyugati áru minősége nem lehet jobb!

A kettős minőség leginkább az élelmiszerekre jellemző, de előfordulhat más FMCG termékek (pl. higiéniai termékek, vagy tisztítószerek) esetében is.

„Bizonyára sokan szembesültek már azzal, hogy az itthon vagy Nyugat-Európában vásárolt azonos márkájú élelmiszerek íze, állaga olyan mértékben eltér egymástól, mintha két különböző termékről volna szó. Ezt nevezzük kettős minőségnek. Májustól a kereskedők a különböző tagállamokban nem forgalmazhatnak azonosként olyan árukat, amelyek között a valóságban jelentős különbségek vannak a termékek összetétele vagy jellemzői tekintetében, kivéve, ha ezt jogszerű és objektív tényezők indokolják.” – mondta Göndöcz Péter, a Deloitte Legal Göndöcz és Társai ügyvédi iroda partnere.

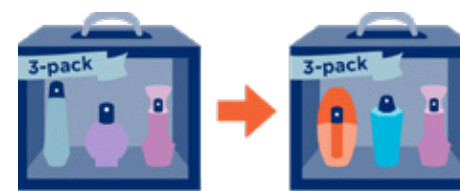
A kettős minőséghez kapcsolódó megtévesztés tilalma valószínűleg nagy változásokat hoz a gyártók életében és a szabály alkalmazása több kérdést is felvet majd a gyakorlatban.

Mit jelent az, hogy a termékek „jelentős különbséggel” nem forgalmazhatók azonosként?

Az Európai Bizottság szerint ezt mindig az átlagfogyasztóra gyakorolt hatás alapján kell megállapítani. Meg kell vizsgálni, hogy egy élelmiszer összetevői jelentősen eltérnek-e és további szempontokat is figyelembe kell venni (pl. azt is, hogy milyen az allergének aránya), amely szintén jelentős különbséget eredményezhet a fogyasztó szempontjából.

Milyen tényezők esetén lehet mégis azonos terméként forgalmazni eltérő termékeket?

Nagy szerepe lesz az alapanyagok földrajzi és szezonális elérhetőségének és azoknak a nemzeti szabályoknak, amelyek egyes termékek kötelező összetételére vonatkozóan állapítanak meg követelményeket.

Nem kizárt az sem, hogy a jövőben az eddig azonosként forgalmazott különböző minőségű 2 termék 1 márka 2 változataként kerül a polcra.

A termékek forgalmazóit is érintheti majd az új szabályozás, mivel jogsértés esetén a fogyasztóvédelmi hatóságok számukra is előírhatják azt, hogy az értékesítés helyén nyújtsanak tájékoztatást a fogyasztóknak

„A bizottság állásfoglalása szerint a kifejezés, hogy azonosként forgalmazzanak valamely terméket, azt jelenti, hogy az átlagfogyasztó szemszögéből azonos termékváltozatokról van szó. A termékek azonoságát erősíthetik az olyan image reklámok, amelyek arra utalnak, hogy az adott áru az „igazi”, „eredeti”, vagy „egyedi recept alapján készült”. A gyakorlatban tehát már a több országra kiterjedő reklámkampányok megtervezése során figyelni kell arra, hogy a termékkel kapcsolatos állítások hogyan befolyásolják a kettős minőséggel kapcsolatos követelmények teljesülését.” – mondta Miks Anna, a Deloitte Legal Versenyjogi Csoportjának vezetője.

arról, hogy a termék nem azonos a más tagállamban forgalmazottal.

Szigorodnak a termékek árfeltüntetésének szabályai is

Akciós árak alkalmazása esetén 2022. májustól kötelező lesz közzétenni a kereskedő által az árcsökkentést megelőzően, meghatározott ideig alkalmazott árat.

A korábbi ár a kereskedő által egy olyan időszakban alkalmazott legalacsonyabb árat jelenti, amely nem lehet hamarabb, mint az árcsökkenés alkalmazását megelőző 30 nap. Ha a kereskedő ezt a szabályt megszegi és nem az új árfeltüntetési szabályok szerint adja meg a korábban alkalmazott árat, akkor ezzel akár kettős jogsértést is elkövethet, mert egyrészt megszegi az árfeltüntetési szabályokat, másrészt a nem megfelelően megadott ár akár megtévesztő kereskedelmi gyakorlatnak is minősülhet.

Az árfeltüntetés kapcsán fontos lesz az is, hogy személyre szabott árak alkalmazása esetén a fogyasztókat egyértelműen és jól láthatóan tájékoztatni kell annak érdekében, hogy vásárlási döntéseikben figyelembe vehessék a lehetséges kockázatokat. Ez olyankor fordulhat elő, amikor a kereskedők automatizált döntéshozatal és a fogyasztói magatartásra vonatkozó profilalkotás révén meghatározott fogyasztók vagy fogyasztói csoportok számára egyedi árat biztosítanak.

Az online tér átláthatósága

A fogyasztókkal szembeni tisztességtelen gyakorlatok tilalmára vonatkozó szabályozás nem csak a hagyományos értelemben vett árukra és szolgáltatásokra terjed ki, hanem a digitális szolgáltatásokra és digitális tartalmakra, így például az online közvetítőkre, közösségi médiára, online piacokra és alkalmazásboltokra, keresőprogramokra, összehasonlító eszközökre és a digitális ágazatban működő különböző kereskedőkre is.

Az Európai Bizottság kifejezetten felhívja arra a figyelmet, hogy a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelemmel kapcsolatos szabályok olyan gyakorlatokra és termékekre is alkalmazandók, amelyek például algoritmusok, automatizált döntéshozatal és mesterséges intelligencia használatával járnak. Ilyenek például a nyomkövetési és célzott technológiák alkalmazásával, algoritmikus személyre szabásával, dinamikus optimalizációval és a megosztott könyvelési technológiákkal járó értékesítési gyakorlatok.

Emiatt a tisztességtelen gyakorlatok tilalmára vonatkozó iránymutatás egy jelentős része az online terek átláthatóságát növeli.

Magánszemély vagy kereskedő az eladó?

Az online vásárlások esetén azonban nagy jelentősége van annak, hogy az a személy, akitől az online platformon vásárló fogyasztó beszerzi a terméket, kereskedő-e vagy sem, mert ha az eladó nem kereskedő, akkor a vásárló nem élhet a fogyasztóvédelmi szabályokból eredő fogyasztói jogaival. Éppen ezért az új szabályozás értelmében az online piacok esetében mindig fel kell tüntetni, hogy az a fél, akitől a fogyasztó vásárol, kereskedő-e vagy sem.

Az online piacok érdekében állhat arról is tájékoztatni a vásárlókat, hogy ki az a konkrét kereskedő, akitől a ter-

méket a fogyasztó megveszi. Konkrét tájékoztatás hiányában ugyanis az online piactér azt a benyomást kelti, hogy ő a tényleges kereskedő, és így felelősséggel is fog tartozni a termékkel kapcsolatos kereskedői kötelezettségeikért.

Manipuláció

A digitális környezet sajátossága a fogyasztókra vonatkozó nagy mennyiségű adat generálása, összegyűjtése és ellenőrzése, amely adatok mesterséges intelligencia és algoritmusok segítségével kereskedelmi célokra használható információkká alakíthatók.

Ezen adatok segítségével a kereskedők könnyen betekintést kaphatnak

a fogyasztók szociáldemográfiai, személyes vagy pszichológiai jellemzőibe és így személyre szabott meggyőzőségi gyakorlatokat tudnak kialakítani a fogyasztókkal szemben és folyamatosan tudják tesztelni a gyakorlatuk fogyasztókra gyakorolt hatását. Az adatalapú gyakorlatok használata kétélű: vezethet rendkívül meggyőző reklámhoz, de ugyanúgy lehet manipulatív és tisztességtelen gyakorlatok alapja is.

„A manipulatív gyakorlatoknak egy jelentősebb kategóriája az „sötét minták” alkalmazása. Ez a rejtélyes kifejezés a fogyasztók rosszindulatú befolyásolásának módjaira utal. Ide tartozhat például a honlapon a fontos információk vizuális eltakarása vagy a becsapós kérdések és kétér-

telmű nyelvezet használata. Ezek a gyakorlatok az információt érthetlenné vagy kétértelművé teszik.” – tette hozzá Miks Anna.

Forrás:

<https://www.jogiforum.hu/cikk/2022/04/25/kettos-minoseg-tilalma-majus-28-tol-jelentosen-szigorodnak-a-fogyasztovedelmi-szabalyok/>

Megalakult a Blockchain Koalíció

2022. március 8-án ünnepélyes keretek között megalakult a hazánkban a Blockchain Koalíció az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) és a Nemzeti Adatgazdasági Tudásközpont kezdeményezésére.

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) és a Nemzeti Adatgazdasági Tudásközpont kezdeményezésére megalakult Magyarországon a Blockchain Koalíció – közölte a Digitális Jólét Nonprofit Kft. Az alakuló ülésen az elnöki feladatok ellátásával Vágújhelyi Ferencet, a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács elnökét bízták meg.

A szervezet alapító tagjai szerint Magyarország nemzetközileg is értékelhető pozíciót szerezhet a technológia alkalmazásában, ezt a koalíció a kutatás-fejlesztés (k+f) és a szolgáltatásfejlesztés területén nyújtott támogatással igyekszik elősegíteni. A közlemény idézi Palkovics László innovációs és technológiai minisztert, aki hangsúlyozta: a kormány kiemelt figyelmet fordít minden innovatív technológiára, amely tovább

élénkítheti, gyorsíthatja Magyarország digitális fejlődését.

A Blockchain Koalíció alapvető célja, hogy közreműködjön a hazai gazdasági hasznosítás lehetőségeinek kijelölésében, a megfelelő jogszabályi keretrendszer kidolgozásában. A tudás és bevált gyakorlatok megosztásával támogatja a blockchain alapú innovációkra nyitott hazai vállalkozásokat, ipari szereplőket abban, hogy nemzetgazdasági szinten mérhető versenyképesség-növekedést érjenek el. A nemzetközi kapcsolatok kiépítésében sokat segíthet a miniszter szerint, hogy Magyarország már 2019-ben csatlakozott az Európai Blockchain Partnerséghez. A gyors, biztonságos és automatizálható technológia sokféle hasznosításhoz biztosíthat ideális táptalajt, például a mesterséges intelligencia és más adatintenzív ágazatok terén is – fűzte hozzá.

A koalíció alapítói felismerték: a blockchain technológia elért fejlettségi és elfogadottsági szintje alapján erős tényezővé vált a nemzetközi

versenyben, alkalmazása stratégiai cél lehet a világ vezető gazdaságai számára. Jelentőségét részben az a sajátossága adja, hogy határon átnyúló, autonóm rendszereket alapozhat meg, működtetése ezért szuverenitási, szabályozási és kockázati szempontokat is felvet – írták. Az alapítók között megtalálhatók a közszféra szereplői, a felsőoktatás és a tudományos szféra intézményei, szakmai szervezetek és vállalkozások is.

Az elnökség tagjai Balogh Bálint, a Magyar Nemzeti Bank (MNB) fenntartható pénzügyekért és felügyeleti koordinációért felelős igazgatója, Erényi István, az ITM szakpolitikai tanácsadója, Fischer Bálint, a Dorsum Zrt. innovációs igazgatója, Kalocsai Kornél, a Blockchain Magyarország Egyesület elnöke, Karlócai Balázs az Idomsoft Zrt. vezérigazgatója, Pataricza András, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) egyetemi tanára és Suppan Márton, a Peak Financial Services vezérigazgatója.

A Blockchain Koalíció alapítói és elnöksége.

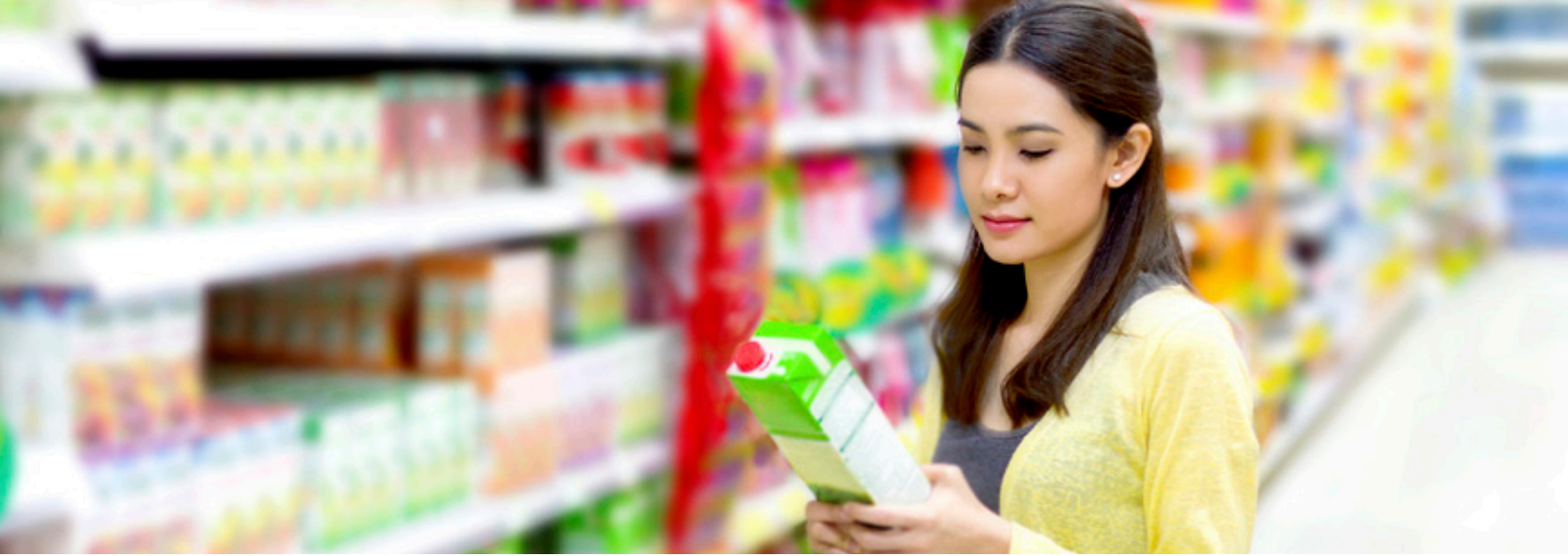

Az Alapítók egyetértenek abban, hogy

- a blockchain technológia már nem megkerülhető, világgazdasági szerepe folyamatosan növekszik, a felmerülő problémák, akadályok további innovációk által enyhülnek;
- Magyarország számára nyitott a lehetőség, hogy az előnyök kiaknázásával nemzetközileg is értékelhető pozíciót szerezzen;
- a blockchain-re vonatkozó szabályozási, működési, alkalmazási környezet kialakításakor a biztonságos és a fogyasztói érdekeket védő használat kiemelt szempont kell, hogy legyen;
- hozzá kívánnak járulni a hazai ökoszisztéma megerősítéséhez azáltal, hogy felhívják a figyelmet a nemzetközi jó gyakorlatokra, szabályozási törekvésekre, alkalmazási lehetőségekre.

A Koalíció munkáját közel 40 cég támogatja már az indulás pillanatától, így köztük a Blockchain Competence Center és a GS1 Magyarország Nonprofit Zrt. is.

Forrás: Digitális Jólét Nonprofit Kft., <https://ebsi.hu/>

2022-es innovációk: az élelmiszerboltok technológiai frissítése

8 akcióterület, amely minden élelmiszerbolt következő napirendi listáján szerepelhetne. Ha egy élelmiszerboltban elhangzik az „innováció” szó, először a technológia jut mindenki eszébe. Az élelmiszer-kereskedelemnek nincs olyan aspektusa, amelyet ne érintene a technológia, kezdve a termékek termesztésétől, beta-karításától, szállításától, csomagolásától, árusításától és forgalmazásától egészen az üzletek működéséig, a digitális integrációig és az adatok felhasználásáig a döntéshozatal optimalizálásához.

A Progressive Grocer (PG) éves Innovációs Kitekintője gyakorlatias betekintést nyújt a technológia mindenre kiterjedő hatására, valamint az átfogó fogyasztói trendekre. A „praktikusság” a kulcsszó. Ez nem egy futurisztikus gyakorlat, amely azt vizsgálja, hogyan fognak az élelmiszerboltok a metaverzumban működni - bármi is legyen az -, vagy megjósolja, hogy a digitális valuták mikor váltják fel a dollárokat, és az autonóm járművek és a robotika mikor uralkodnak el a kiskereskedelmi palettán.

Bár ezeknek a dolgoknak hosszú távú hatásai vannak, a PG az innovációs kilátások kidolgozásakor konstruktívabb, rövid távú megközelítést alkalmazott. Arra összpontosított, hogy mi áll az iparág előtt most, 2022-ben. Nyolc átfogó területet kü-

lönítettek el, ahol az innováció több dimenzióban zajlik. Ezek azok a területek, ahol 2021 folyamán mélyreható változásoknak voltunk szemtanúi, és további változásokra számítunk a következő évben. Az élelmiszeripar a következő területeken készülhet fel mélyreható átalakulásra:

1. Mesterséges intelligencia

A kiskereskedelem, mint adatvezérelt iparág eredete az értékesítési helyen történő leolvasás több, mint 40 évvel ezelőtti megjelenéséhez köthető. A kiskereskedők ekkor nyitották meg először a Big Data csapját, és két dolog történt: Egyrészt a pontos értékesítési információk eufóriája, másrészt az a felismerés, hogy az adatok hatékony kihasználása óriási kihívást jelentett a nem kifinomult rendszerek miatt.

Ez az adatrobbanás azóta is két fronton zajlik: A strukturált adatok a kiskereskedők vagy a kereskedelmi partnerek tevékenységéből, a strukturálatlan adatok pedig leggyakrabban a közösségi médiából vagy a felhasználók által generált tartalmakból származnak. Mindkét típus rendkívül értékes, de a felfoghatatlanul nagy adathalmazokból való hasznosítható információk kinyerése meghaladja az emberi képességeket.

Ezért lehet 2022 a mesterséges intelligencia éve az élelmiszeriparban. A kiskereskedők most fedezik fel azon felhasználási lehetőségek széles skáláját, amelyekben a mesterséges intelligencia erejét nagy adathalmazok alapján lehet felhasználni a stratégiai döntések megvalósítására. Kézenfekvő példa erre a kereslet előrejelzése, ahol a mesterséges intelligencia elméletileg képes tökéletes rendelést létrehozni az árképzési és promóciós stratégiák hatékonyságára vonatkozó feltételezések beépítésével. Más adathalmazokból származó információk is beépíthetők, például a közösségi médiából, amelyek hatással lehetnek a keresletre, és következőkép-

pen beépíthetők az ellátási láncra, a rendelési mennyiségekre és az átfutási időkre vonatkozó stratégiákba.

Más alkalmazási területek a csatlakoztatott eszközökhöz köthetők, és az élelmiszerbiztonságra, a berendezések karbantartására vonatkoznak. A csatlakoztatott eszközök az üzletekben, legyenek akár a polcok szélén, a fagyasztott termékek részlegén vagy a készleteknél, értékes információkat gyűjthetnek. A mennyiséget értelmezni képes mesterséges intelligenciamotor nélkül azonban az adatok lényegében értéktelenek. Nem mindegy, hogy egy fagyasztó meghibásodásáról már korábban értesülünk, vagy csak akkor, amikor a benne tárolt fagyalt már elolvadt.

A mesterséges intelligencia 2022-ben szintén hatalmas szerepet fog játszani a marketing optimalizálásában. Ahogy egyre több kiskereskedő lép be a kereskedelmi média világába, és a nagyobb szereplők egyre kifinomultabbá válnak, a mesterséges intelligencia segíteni fog az egyes vásárlók megcélzásában és a kampányok való idejű optimalizálásában.

Ezek a dolgok egyelőre csak bizonyos piacvezetőkre jellemzőek, de 2022 lehet az az év, amikor az élelmiszeripar szélesebb körben alkalmazásba veszi a mesterséges intelligenciát.

2. Etikus étkezés

Mivel a vásárlók egyre inkább tisztában vannak azzal, hogy honnan származnak az élelmiszereik, arra ösztönzik az élelmiszer-előállítókat és a kiskereskedőket, hogy a beszerzés tekintetében igazodjanak saját értékeikhez. Jó példa erre a mostanában felkapottá vált növényi alapú élelmiszerek területe, ahol minden kategóriában lenyűgözően sok új termék jelenik meg. 2020-ban a növényi alapú élelmiszerek kiskereskedelmi forgalma az Egyesült Államokban továbbra is kétszámjegyű növekedést mutatott, 27%-kal 7 milliárd dollárra emelkedett - állapította meg a Plant Based Foods Association és a The Good Food Institute, valamint azt is megjegyezte, hogy ez a növekedés országszerte következetes volt.

A növényi alapú tej- és húsalternatívákra 2024-ig növekedést prog-

nosztizálnak, amelyet szinte teljes mértékben az ezredfordulós és a Z generáció hajt, akik nem csak az egészséges hatásuk miatt választják ezeket a termékeket, hanem azért is, mert ezek a demográfiai csoportok komolyan aggódnak a fenntarthatóság és az állatok jóléte miatt. Menyire elterjedt ez utóbbi két meggyőződés? A Deloitte kutatása feltárta, hogy a tavaly júliusban megkérdezett 2000, 18-70 év közötti amerikai felnőtt 70%-a egyetértett azzal az elképzeléssel, hogy a növényi alapú élelmiszerek környezeti szempontból fenntarthatóbbak, mint a friss hús, míg 65%-uk egyetértett azzal, hogy az állatokkal való bánásmód befolyásolja a növényi alapú hús alternatívák iránti érdeklődésüket.

Mivel az ezredfordulós és a Z generáció érdeklődése a növényi alapú tej- és húsalternatívák iránt a hamburgereken és a mandulatejen túl a

különböző hús-, baromfi- vagy tenger gyümölcsei analógokra, ízprofilokra és formátumokra is kiterjed, így tovább bővíthet a kínálat a növényi alapú fagyasztott, polcstabil, élvezeti és snack kategóriákban is.

Ami az új növényi alapú fehérjéket illeti, tavaly szeptemberben a San Diego-i Plantible Foods élelmiszer-technológiai vállalat 21,5 millió dollárt gyűjtött össze a vízi gyom, közismertebb nevén békalencse termelésének elősegítésére, amely vetélkedik a széles körben használt állati alapú fehérjék funkcionális jellemzőivel, és lehetővé teszi az élelmiszeripari vállalatok számára, hogy az állati alapú termékek ízét és állagát egy fenntarthatóbb növényi alapú összetevővel ériék el.

Az éttermi ételek még mindig előnyben vannak a kiskereskedelemben a minőség megítélése tekintetében,

viszont az élelmiszerboltok teret nyertek.

3. Élelmiszer-szolgáltatás a kiskereskedelemben

Az étkezési szokásaink a világjárvány során drámaian megváltoztak. Az otthon ragadt emberek 2020-ban és 2021 nagy részében többször étkeztek otthon, felfedezték a főzés művészetét, és rekordszintre emelték az élelmiszerüzletek forgalmát. A világjárvány visszafordította a több mint egy évtizedes piaci részesedésvesztést, amely során az amerikaiak többsége számára az otthonról távol történő étkezés megelőzte az otthoni étkezést, mint preferált étkezési megoldást.

Az élelmiszerboltok rosszkor voltak jó helyen az élelmiszer-szolgáltató csatornáknál, amikor az élelmiszervásárlás hatalmasat lendült, ám ez

mostanra megváltozott. Az amerikaiak újra étteremben étkeznek, még hozzá olyan mennyiségben, amely meghaladja a járvány előtti szintet. Továbbá nagy számban rendelnek elvitelre kedvenc éttermekből is, amint azt az olyan vezető platformok, mint az Uber és a DoorDash által megosztott kiszállítási statisztikák is bizonyítják.

A nagy visszafordulás az otthonról való étkezés felé elkerülhetetlen volt. Az amerikaiak vágytak arra, hogy kimozduljanak, és ez tükröződött a legfontosabb szolgáltatók eladási számaiban. Az, hogy mi történik 2022-ben, az élelmiszerboltok kezében van, akik a fokozott innováció, a trendeknek megfelelő készletkínálat bővítése és a fokozott online integráció révén maguk dönthetnek a sorsukról.

A sikerre vonatkozó kilátások biztatóak, mert bár az éttermek felé történt visszalépés, a Progressive

Grocer kutatása szerint a fogyasztók megítélése változik. A kényelem, az íz, a minőség és a költséghatékonyság a legfőbb okok, amiért a fogyasztók a kiskereskedelmi étkezést választják, és közel 60% szerint ez megfizethetőbb, mint az éttermi ételek. Az éttermek azonban még mindig a kiskereskedelem élén állnak, a megkérdezettek 42%-a szerint az éttermek „sokkal jobbák”, mint a kiskereskedelmi üzletből származó készételek.

Az élelmiszerboltok igyekeznek megváltoztatni ezeket a felfogásokat, és ezt egy olyan környezetben kell megtenniük, ahol az éttermeknek a szolgáltatási színvonal és az árfelfogás terén kihívást jelent az erősen inflációs környezet. Az éttermi ételek még mindig előnyben vannak a kiskereskedelemben a minőség megítélése tekintetében, viszont az élelmiszerboltok teret nyertek. Az élelmiszerboltok nagy előnye 2022-ben a megfizethetőség

kérdésével és a növekvő elviteles rendelési volumennel kapcsolatos, mivel a vásárlók már most is egyre gyakrabban az élelmiszerboltban veszik át rendeléseiket.

4. Kiskereskedelmi műveletek

Az elhúzódó világjárvány súlyosbította a gazdasági egyenlőtlenségeket, politikailag megosztotta az amerikaiakat, és tartós ellátási lánc hiányt okozott - ezt a kiskereskedelmi dolgozók is megéreztek, egyre nagyobb részük szembesült a kiégyezéssel.

Az Egyesült Államokban, az Egyesült Királyságban és Ausztráliában, például az élelmiszeriparban dolgozó több mint 2500 frontvonalbeli alkalmazottat vizsgáló tanulmány azt is megállapította, hogy majdnem a felük tervezi, hogy elhagyja jelenlegi munkahelyét, és a Z generáció 63%-a legvalószínűbb, hogy a kilépésre szavaz.

November közepén a Munkaügyi Statisztikai Hivatal arról számolt be, hogy az Egyesült Államokban szeptemberben újabb rekordot döntött a felmondók száma: mintegy 4,4 millió amerikai hagyta ott a munkahelyét - különösen a kiskereskedelemben, ahol a felmondási arány 4,4% volt.

E tendenciák ellensúlyozására az élelmiszer-kiskereskedők a nagyoktól (Walmart, Dollar Tree, Kroger) a kevésbé nagyokig (Big Y Foods, Cardenas Markets, Oliver's Markets) különböző hangulatjavító intézkedéseket kínálnak a tömeges felvételek során, beleértve az új és meglévő alkalmazottaknak járó bónuszokat, a továbbtanulni vágyó munkatársak tandíjának fedezését, valamint további képzési és karrierépítési lehetőségeket.

A vásárlókat is érintette a kiskereskedelmi munkaerőhiány: A Blue Yonder ellátási lánc menedzsment szoftver- és tanácsadó cég éves ünnepi élelmiszeripari trendekről

szóló felmérésében a fogyasztók közel fele (46%) azt állította, hogy a világgjárvány idején az élelmiszerüzletek munkatársai kevésbé voltak elérhetőek. Ebből a csoportból 39% mondta, hogy ez kedvezőtlenül befolyásolta azt, hogy megtaláljanak egy árucikket vagy hogy segítséget kérjenek.

Amikor az Axonify megkérdezte, hogy mivel tudnák őket maradásra bírni, a munkavállalók - bár a javadalmasítás is fontos volt - a rugalmasabb időbeosztást (44,2%), a nagyobb megbecsülést (42,6%) és a pozitívabb munkahelyi kapcsolatokat (42%) is hangsúlyozták. Ahogy a világgjárvány miatti korlátozások végre megszűnnek, és a potenciális állás-keresők COVID-dal kapcsolatos félel-

mei is enyhülnek, a kiskereskedőkön múlik, hogy megteszik-e a szükséges beruházásokat annak érdekében, hogy munkatársaik valóban megbecsültek érezzék magukat.

5. Vásárlói elkötelezettség

Mi a legforróbb vásárlói elköteleződési trend az élelmiszer-kiskereskedelemben 2022-re? Egy kiskereskedelmi médiahálózat elindítása vagy bővítése. A Forrester szerint a kiskereskedelmi médiából származó bevételek 2022-re 50 milliárd dollárra fognak nőni világszerte, mivel egyre több vállalat veszi házon belülre a hirdetési üzletágát, abban a reményben, hogy gyorsabban tudja növelni azt, mint egy harmadik fél. Az elmúlt évben olyan élelmiszerkis-

kereskedelmi vállalatok, mint az Albertsons Cos., a Dollar Tree, a Cub Foods és a Sedano's olyan médiahálózatokat indítottak, amelyek célja az első és a nulladik féltől származó adatok kihasználása azáltal, hogy digitálisan natív, vásárlóközpontú és vonzó márkás tartalmakat kínálnak a vásárlóknak.

Az Albertsons például arra törekszik, hogy hűségprogramjának adatait felhasználva különböztesse meg magát azáltal, hogy a kiskereskedelmi médiacsomagok részeként helyi hirdetéseket értékesít. Eközben a The Kroger Co. volt az első hely, ahová a Conagra Brands fordult, amikor a világgjárvány az élelmiszeripar minden aspektusát érintette, az ellátási láncból a vásárlói magatartá-

vány előtti szinten való működés nem biztos, hogy elég lesz ahhoz, hogy az embereket ott tartsa, legalábbis nem ugyanolyan mértékben. A bolti élmény nemcsak a versenytársak közötti megkülönböztetés, hanem a megtartás egyik pontjává is vált.

Országszerte az élelmiszerboltok számos innovatív és vonzó funkciót vezettek be, hogy vásárlóik számára emeljék az áruházi élményt.

Azonos helyszínen üzemelő üzletek: Azzal, hogy más kiskereskedőkkel együttműködve „üzlet az üzletben” koncepciókat alakítanak ki, az élelmiszerboltok több megoldást kínálnak vásárlóik számára. Nem csak arról van szó, hogy más típusú kiskereskedelmi termékekkel is megosztják a teret: Az élelmiszerboltok több szolgáltatást is kínálhatnak, ahogyan azt már évek óta teszik a bankokkal és az egészségügyi klinikákkal való együttműködések során. Önkielégítő gyógyfürdő egy üzleten belül? Miért is ne?

Még több színház: Ha a digitális piac lényege a képernyő, az üzleten belül akár élő műsorok is helyet kaphatnak. A Hy-Vee új áruháza az iowai Grimesben például egy sűteménystúdiót is felállított, ahol a vásárlók végignézhetik, ahogy a cukrászda munkatársai díszítik a sűteményeket, míg a chicagói új Dom's Kitchen and Marketbe betérő vásárlók a bejárat közelében elhelyezett ételstandon nézhetik végig, ahogy a munkatársak szeletelik, kockázzák és aprítják a növényi alapú élelmiszereket.

Multimédia: Az élő, személyes bemutatásokat kiegészíthetik az üzlet különböző pontjain felállított videoképernyők, amelyeken a receptbemutatóktól kezdve a beszállítók „találkozz a termelővel” reklámokig sokféle tartalom látható.

Személyreszabás: A vásárlói kapcsolatok terén a „testreszabás” az

sig. A Kroger 84,51° adattudományi és médiaszakosztálya segített a Conagrának elemezni 2021-es előrejelzést, értékelni a vásárlói magatartás változásait számos árucikk esetében, és megjósolni, hogy mely új viselkedési formák lesznek tartósak. A beépített adatvédelmi ellenőrzésekkel ellátott tranzakciósintű adatok lehetővé tették a csapat számára, hogy jobb keresleti előrejelzéseket szerepeltessen a portfóliójában, megalapozottabb feltételezéseket tegyen az innováció iránti keresletről, és okosabb döntéseket hozzon a termelési szintekről, a vásárlók megtartására irányuló erőfeszítésekről és egyéb marketingkiadásokról - mindezek a Kroger szerint segítettek a Conagrának abban, hogy aránytalanul magas számban vonzzon és tartson meg új márkavásárlókat.

Ugyanakkor, miközben a vásárlók megcélzása talán soha nem lesz ennél könnyebb, a gyorsan fejlődő adatvédelmi szabályokkal és az adatok gyűjtésével, felhasználásá-

val, tárolásával és megosztásával kapcsolatos kérdések miatt ez egyre nagyobb kihívást jelent. Miközben a kiskereskedők az első és a nulladik fél adatvédelmével kapcsolatos vizeteken eveznek, meg kell győzniük a fogyasztókat arról, hogy az adataik véde lesznek, és hogy megéri átadniuk az adataikat, mert cserébe valami értékeset kapnak. Csak azok a kiskereskedők, amelyek elnyerik a fogyasztók bizalmát, lesznek abban a helyzetben, hogy valóban kihasználják a digitális reklámbevételekben rejlő hatalmas lehetőségeket.

6. Bolti tapasztalat

Valamikor régen a vásárlók folyosóról folyosóra járva tölték a kocsikat kedvenc boltjaikban. Most, hogy több csatornán földregésszerű változások mentek végbe, az élelmiszerboltoknak fel kell zárkózniuk, hogy a vásárlókat a fizikai üzletben tartsák.

Bár a forgalom a fizikai üzletben a nehéz évek után újra fellendült, a jár-

innovációra törekvő élelmiszerboltokban a vásárló igényeiről és szükségleteiről szól, túl az olyan személyre szabott ajánlatokon, mint a megrendelésre készült szendvicsek vagy a saját készítésű saláták.

Az üzlethelyiségek újragondolása a vendéglátás számára: Természetesen még mindig az élelmiszervásárláson van a hangsúly, ám az élelmiszerboltok felemelkedése néhány évvel ezelőtt megtanított bennünket arra, hogy mégiscsak az evés és az ivás spektrumáról van szó. Az előre tekintő élelmiszerüzletek, köztük a különösen rugalmasan működő kisboltok az emeleteket kávézókká alakították át, és éttermi stílusú tereket hoztak létre partikra és különleges alkalmakra való kibérlésre, amelyek során az üzlet szakácsai készítik az ételeket.

7. Ellátási lánc

Ha valami biztos ebben a bizonytalan helyzetben, akkor az az, hogy a polcok - fizikai vagy digitális - fel-

töltése a belátható jövőben is nehéz lesz az élelmiszer-kiskereskedők és a tömegfogyasztási cikkekkel foglalkozó vállalatok számára. Ez azért van így, mert az ellátási lánc szűk keresztmetszetei a COVID-19 következtében még várhatóan fennmaradnak, ahogyan a világ tágul és összehúzódik egyszerre.

Még ha a Kalifornia partjainál elakadt teherhajók, az üres kocsikat szállító tehervonatok és a 3,6%-os történelmi mélypontra lévő nemzeti raktárüresedési ráta rövid távú problémát jelentenek is, a teherfuvarozó és szállítványozó cégek munkaerőhiánnyal kapcsolatos küzdelmei hosszadalmasnak tűnnek. Az ellátási lánc változása talán inkább a repülőgépek és teherautók vezetésére, valamint a hajók irányítására alkalmas emberek hiányáról szól, mint a konténerek elakadásáról. Az Egyesült Államokban például már az elmúlt évtizedben is hiány volt kamionsofőrökből, de a világválság miatt megnövekedett import és kereslet csak súlyosbította

ezt a problémát. Az Amerikai Kamionosok Szövetsége szerint az Egyesült Államokban jelenleg 80 000 kamionsofőr helye üres, ami minden idők legnagyobb hiányát jelenti, és a helyzet egyre rosszabb lesz.

Ráadásul a probléma nem csak a terjesztést érinti. Augusztusban a Munkaügyi Statisztikai Hivatal becslése szerint a kiskereskedelemben 1,2 millió nyitott álláshely volt, ami 62%-os növekedést jelent az előző évhez képest. Sok kiskereskedőnek nehézséget okozhat, hogy megtalálja a szükséges munkaerőt az ünnepi csúcsidekban és azon túl. Ráadásul, mivel a kiskereskedők a drága légiszállítványozáshoz folyamodnak, annak érdekében, hogy több terméket juttassanak el időben a helyszínekre, a fogyasztók arra számíthatnak, hogy a növekvő szállítási és ellátási lánc költségei magasabb árakban fognak megjelenni.

Az olyan vállalatok, mint a Walmart, arra összpontosítanak, hogy eny-

hítsék az ellátási láncra nehezedő nyomást azáltal, hogy a gyors kiszállításra helyezik a hangsúlyt. A kiskereskedő kibővítette partneri viszonyát a Gatikkal, amely autonóm kézbesítő teherautókból álló flottát biztosít. Ezek a teherautók szállítják a vásárlók megrendeléseit az online megrendelések teljesítésére használt Walmart raktáráruházzal és azon üzletek között, ahol a vásárlók átveszik ezeket a megrendeléseket.

Végül, miközben a Walmart és más kiskereskedők a középső mérföldes modellekkel játszanak a terjesztési költségek csökkentése és a fogyasztói igények kielégítése érdekében, az utolsó mérföldes verseny egyre élesebbé válik. Az azonnali igényeket kielégítő cégek, mint a Gopuff, a Buyk és a Gorillas, 10-30 perces élelmiszerszállítási ígéreteikkel, a kulcsfontosságú felvásárlásokkal és terjeszkedéssel jelentős beruházást jelentenek. Még nem tudni, hogyan alakulhat az ultragyors élelmiszerüzlet koncepció elterjedése, de az innovatív élelmiszer-kiskereskedők elgondolkoznak ezekkel az ellátási láncba újonnan betörő vállalatokkal való partnerségen.

8. Fenntarthatóság

Az üzleti és kereskedelmi élet szinte valamennyi ágazatában egyre inkább a fenntarthatóságra összpontosító sürgető érzés tapasztalható, miután a korábbi hullámvész a szén-dioxid-kibocsátás és a fontos erőforrások erőzójának minimalizálására irányuló erőfeszítésekkel alakult át.

A piacra dobott tömegfogyasztási cikkek szinte naponta tesznek erőfeszítéseket a fenntarthatóság javítására, mivel a környezetvédelmi, társadalmi és kormányzati kezdeményezések részeként kitűzött célok elérésén dolgoznak. Ezen innovációk közül sok a csomagolásra összpontosít, beleértve a fenntarthatóbb vagy komposztálhatóbb anyagok-

ból készültet, illetve a körforgásos gazdaságban a hulladékot minimalizáló vagy akár meg is szüntetendő csomagolásokat. A tömegfogyasztási cikkek gyártói számos kategóriában - és különösen a mezőgazdasággal érintett szegmensekben - olyan terveket is közzétettek, amelyek szerint termékeiket fenntarthatóbb és környezethatékonyabb módon állítják elő, legyen szó akár a tenger gyümölcseinek beszerzéséről, a brojlercsirkék etetéséről vagy az aeroponikus módszerekkel történő növénytermesztésről.

Az élelmiszerboltok szintén konkrét és gyakran innovatív lépéseket tesznek a környezeti hatásuk minimalizálása érdekében, és a szavakon túl a tettek mezejére is lépnek. A friss élelmiszerek pazarlása elleni küzdelem érdekében például a kiskereskedők olyan technológiai partnerekkel állnak össze, akik adatokat és mesterséges intelligenciát használnak a pontosabb rendelések és a hatékonyabb kategóriamenedzsment érdekében. Más kiskereskedők helyszíni konténerfarmokat létesítenek, vagy olyan programokat vezetnek be, amelyek segítenek a vásárlóknak pénzt megtakarítani azáltal, hogy a friss élelmiszereket a szavatossági idő lejárta előtt nem sokkal vásárolják meg.

Az üzletek építése vagy felújítása során a kiskereskedők környezetbarátabb anyagokat és összetevőket használnak; a Meijer például nemrég fejezett be egy tartós parkolót, amely 12 500 fontnyi újrahasznosított műanyagból készült, a Tops Markets pedig egy energetikai céggel dolgozik együtt, hogy 75 üzletet közösségi napelemből és akkumulátortárolóval kombinált energiaellátással lásson el. A szállítás terén az Albertsons Cos. elektromos teherautókkal és elektromos meghajtású szállító hűtőegységekkel kísérletezik a nulla kibocsátású, hűtött élelmiszerboltok kiszállítása érdekében, míg a United Natural Foods Inc.

(UNFI) 53 napenergiával működő, teljesen elektromos hűtőgépjárművel bővítette kaliforniai flottáját.

Ez csak néhány az egyre növekvő számú fenntarthatósági innováció közül. A jövőben várhatóan az innovációk olyan fejlesztésekre fognak összpontosítani, amelyek segítenek a tömegfogyasztási cikkek és kiskereskedők számára elérni a szén-dioxid-semleges vagy a nettó nulla kibocsátás célját, valamint új módszereket találnak a csomagolás és az élelmiszer-hulladék csökkentésére.

Forrás: <https://progressivegrocer.com/2022-innovation-outlook-grocery-gets-tech-upgrade>

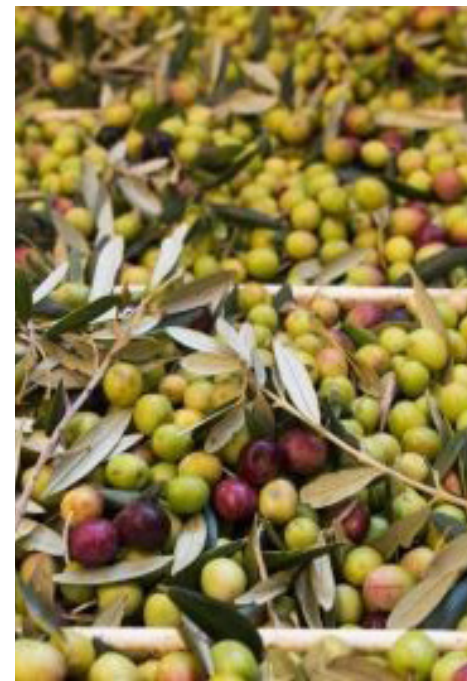
Aigner Edit

marketing menedzser

Az IoT és a nyomkövetési megoldások alkalmazása a fogyasztókért

A most bemutatott esettanulmányban a mezőgazdasági üzemek, szövetkezetek és más agrár-élelmiszeripari vállalkozások csoportja azzal kívánt versenyelőnyt teremteni, hogy a terményeikről és élelmiszereikről a rendelkezésre álló információkhoz könnyebb hozzáférést biztosítsanak a fogyasztók számára. Mindezt az IoT és a GS1-szabványos nyomkövetési megoldások ötvözésével érték el.

Miközben számos megoldás létezik a szervezeteken belüli nyomon követésre, az agrár-élelmiszeripari termékek esetében, melyek útja a fogyasztóhoz átível szervezeti határokon, a növények ültetési dátumával kezdődő események teljes körű felügyeletét biztosítani kell.

A Future Intelligence kifejlesztette az IoT alapú nyomkövetési megoldást, a QUHOMAtTrace-t. A GS1 EPC-kompatibilis szabványok biztosítják a mezőgazdasági területek, a terménytételek, valamint a mezőgazdasági parcellákhoz és növénykultúrákhoz kapcsolódó érzékelők azonosítását.

A jelenleg elérhető IoT megoldással a termelési költségek csökkentésére, a hozam/minőség növelésére

összpontosítanak. Az éghajlatváltozás hatással van a mezőgazdasági vállalkozásokra, emiatt egyre inkább elterjed, hogy a kockázatok csökkentésére bizonyos eszközöket vezessenek be a termelők. Mivel az ellátási láncban belüli egyenlőtlenségek erősödnek, az agrár-élelmiszeripari vállalkozások számára egyre fontosabbak a fogyasztóközpontú javaslatok.

Előnyök, melyeket a két technológia ötvözésével sikerült elérni:

- Információt biztosít a farm nyilvántartása számára mielőtt a termést feldolgozzák. Az összesített szenzoradatok feltárják, hogy az adott mezőgazdasági parcella alkalmas-e minőségi növények és élelmiszerek előállítására

- Az IoT adatok bizonyítják bizonyos mezőgazdasági gyakorlatok szükségességét, ezért ellenőrizhetőek a termelők környezetvédelmi szempontjai
- Segít népszerűsíteni a helyben előállított élelmiszerek előnyeit
- Lehetőséget kínál innovatív digitális marketingkampányokra a fogyasztó és a mezőgazdasági termelő, valamint a szövetkezetek közötti közvetlen kommunikáció révén

Az Archaia Oleneia szövetkezet tagja a Mimmis Farm, amelynek tulajaja, George Mimmis is alkalmazza a digitális technológiákat és a GS1 szabványokat.

„Az üzleti partnereim számára versenyelőnyként biztosíthatom az upstream nyomon követést, és további GS1 azonosítókkal is dolgozhatok, mint például az egyes fák éves termésének nyomon követése a GIAI azonosítón keresztül.”
George Mimmis, Mimmis Farm

Olvassa el a teljes esettanulmányt, mely letölthető magyar nyelvű Esettanulmány platformunkról itt:

<https://gs1hu.org/iparagi-megoldasok/esettanulmanyok>

A GS1 Magyarország weboldalán magyar nyelvre lefordítva nemzetközi esettanulmányokat tesz közzé, folyamatosan bővítve a kínálatot, több szektor képviselőinek sikeres szabványbevezetési projektjeit ismertetve.

Ha a felhasználót csak egy konkrét témakör, régió vagy GS1 szabványokon alapuló megoldás érdekli, a honlapon elhelyezett szűrők segítségével könnyen elnavigálhat a számára leginkább releváns esetek elérési útjához.

Az esettanulmányok olvasásához regisztráció szükséges, melyet követően széles időkorlát áll rendelkezésre akár több esettanulmány letöltéséhez is.

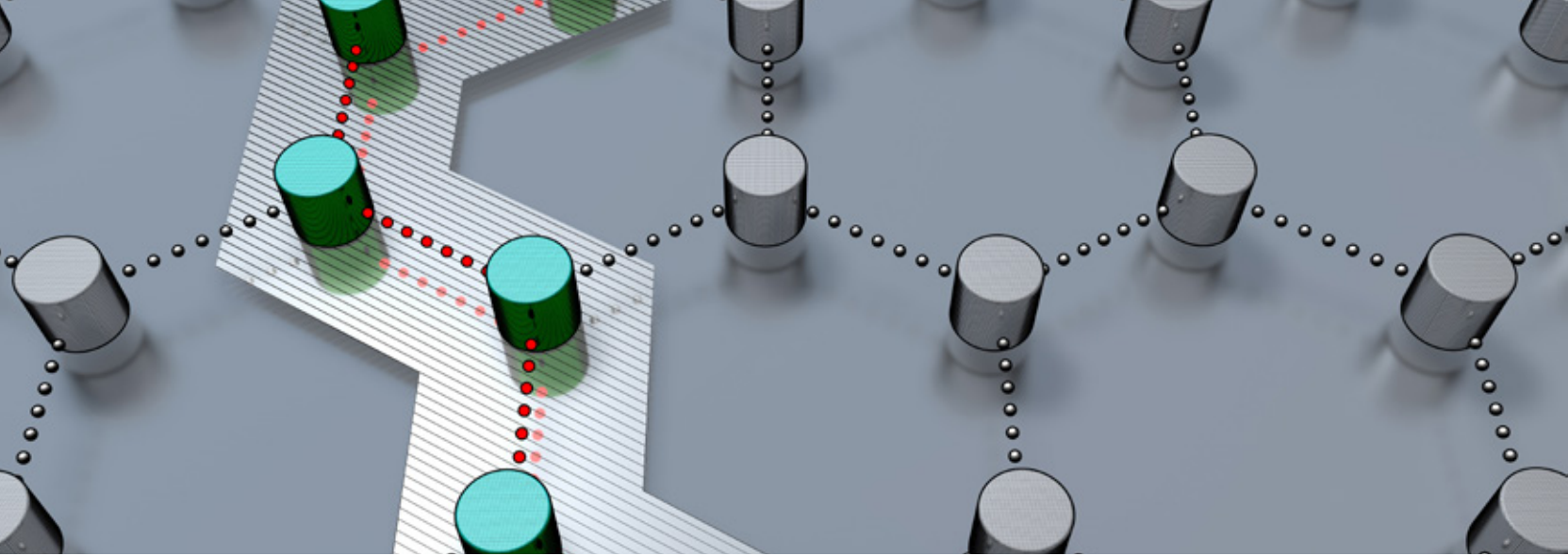
Amennyiben felkeltettük érdeklődését, látogasson el a weboldalunkra: <https://gs1hu.org/iparagi-megoldasok/esettanulmanyok>

Amennyiben felkeltettük érdeklődését, látogasson el a weboldalunkra: <https://gs1hu.org/iparagi-megoldasok/esettanulmanyok>

Vicsai Judit

nyomkövetési koordinátor

GS1 Nyomonkövetési Szakértőképzés – ne maradjon le a következő alkalomról!

Magyarországon egyedülálló EOQ MNB akkreditált képzés indul, amelynek sikeres elvégzésével elismert GS1 nyomonkövetési szakértővé válhat! Jelentkezzen a következő alkalmunkra Ön is!

A 21. század globális piacán minden üzleti, profitorientált vállalkozásnak szüksége van nagyobb transzparenciára, hogy kielégítse mind a fogyasztói, mind pedig az iparág által megfogalmazott igényeket.

De mi lehet az a megoldás, amely az ellátási lánc átláthatósága kapcsán egy általános megoldást kínál, amely minden szereplőnek megfelel?

GS1 Nyomonkövetési szakértőképzésünk átfogó tudást kínál ezen a területen!

Mit nyújt Önnek a képzésünk?

Öt alkalomból álló képzésünkön megszerzett egyedi tudással Ön képes lesz növelni cége logisztikai hatékonyságát, csökkenteni tudja munkatársai adminisztrációs terheit, valamint célzott és gyors termék-visszahívást érhet el. Mindezek segítségével Ön növelni tudja vevőinek

elégedettségét, ami hozzájárulhat a jobb értékesítési mutatókhoz is! A képzés 5 napja alatt mind elméleti, mind gyakorlati tudásra szert fog tenni.

A képzés tartalma:

1. nap: a GS1 szervezet bemutatása és a nyomon követés általános áttekintése
2. nap: GS1 szabványos azonosítás és jelölés
3. nap: GS1 szabványosadatmegosztási megoldások
4. nap: Nyomonkövetési rendszerek felépítésének folyamatai, elmélet és gyakorlat a résztvevők saját folyamataira vonatkozóan
5. nap: Vizsganap, ahol a résztvevők saját folyamatfejlesztési lehetőségeiket mutatják be a tanultak alapján

Vendégelőadóink: NÉBIH, Agrárminisztérium, TE-Food, élelmiszerbiztonsági auditor

Megszerzett friss szakmai tudásával GS1 Nyomonkövetési Szakértőként Ön képes lesz:

- szervezete folyamatainak automatizálására és hatékonyabbá tételére;
- a szabványok alkalmazásával támogatni a hatékony és költségoptimalizált nyomon követést;
- segíteni a láthatóságot és átláthatóságot biztosító megoldások bevezetését;
- hozzájárulni a jogszabályi és üzleti elvárásoknak való megfeleléshez;
- célzott, gyors és hatékony visszahívás megtervezésére és megvalósítására;
- megtervezni a szervezete nyomonkövetési rendszerét, amelynek alkalmazásba vételét is képes lesz megvalósítani;
- felmérni a szervezet nyomonkövetési képességét, és rá tud mutatni a fejlesztendő területekre.

A képzésre várjuk:

- azokat a szakembereket, akik rendelkeznek az ellátási lánc folyamataihoz kapcsolódó tapasztalattal, ismerik saját vállalkozásuk vagy az őket foglalkoztató vállalkozás logisztikai feladatait;
- minőségbiztosítási munkatársakat és vezetőket;
- logisztikai munkatársakat és vezetőket;
- agrár- és élelmiszeripari vállalkozókat.

A képzés az agrárágazat és élelmiszeripar bármely szegmensében tevékenykedő vállalkozóknak és az ilyen vállalkozásoknál dolgozó, minőségbiztosításért, nyomon követésért felelős munkatársaknak szól. A nyomon követés ezen ellátási láncok minden szereplőjének jogszabályi kötelezettsége. Az alapismereteken túl, nemzetközi és hazai kitekintéssel, számos gyakorlati példa megismerésével bővíthetik tudásukat a GS1 globális szabványainak hatékonyságot és átláthatóságot biztosító megoldásairól.

A képzésünkön részt vett szakemberek véleménye:

„Az élelmiszeripar egyik alaptézise, hogy az élelmiszerek nyomon követését a teljes lánc során biztosítani szükséges. Tekintve, hogy ilyen specifikus képzéssel ezidáig még nem találkoztunk, az elsők közt jelentkeztünk.” – Páger Zsolt, HUNGAST csoport, üzletfejlesztési igazgató

„Adott egy másfajta, komplexebb látásmódot a képzés. A nyomonkövetési folyamatok így már sokkal több értelmet nyernek számomra, megpróbálunk minél több új dolgot a gyakorlatban is bevezetni.” – Szeke-ránné Papp Tünde, VEGIPONT KFT.

„Nagyon érthető és lényegre törő volt. Szakmai nyelven, részletes, segítőkész előadókkal, akik szakmailag a legképzettebbek.” – Rupcsó Magdolna, MAGYARVÍZ KFT., minőségbiztosítási mérnök, IFS megbízott

Bővebb információ és regisztráció: <https://gs1hu.org/nyomonkovetes-szakerto-kepzes>

Cégek, akik a GS1 Nyomonkövetési szakértőképzést választották, hogy hatékonyabbá tegyék az üzleti folyamataikat:

További információ és jelentkezés: <https://www.gs1hu.org/nyomonkovetes-szakerto-kepzes>

Vicsai Judit

nyomonkövetési koordinátor

Miért hasznosak a GS1 szabványrendszer Adattartalom azonosítói?

Az előző számban megismertedtünk a gyűjtő- és logisztikai címkével, melyek a Globális kereskedelmi áruazonosító számon (GTIN) felül több adat megjelenítésére is képesek. Nézzük meg, hogyan biztosíthatjuk, hogy ezek az adatok szabványos formában jelenjenek meg a címkén.

Mit jelentenek a bekarikázott számok?

FELADÓ: Teszt Cég 9876 Településfalva, Hosszú utca 99.	
TERMÉK NÉV: Termék, 20 db GTIN: 05998201200013	LOT: 85699652 MINŐSÉGÉT MEGŐRZI: 2021.12. 01.

01 → GTIN – Globális kereskedelmi áruazonosító szám → 14 numerikus karakter

15 → Minőségmegőrzési idő → 6 numerikus karakter, ÉÉ/HH/NN

10 → Gyártási tételszám → változó hosszúságú, maximum 20 alfanumerikus karakter

Az adattartalom azonosítók a vonalkódban meghatározzák, hogy milyen jellegű adatot, milyen formátummal kódolhatunk. Az adattartalom azonosítók (Application Identifier - AI) segítségével strukturáltan láncolhatók a különböző adatok, beleértve az azonosító kulcsokat is. Tehát az AI-k olyan kódok, melyek egyértelműen

meghatározzák az őket követő információ fogalmát és formátumát.

Miért van szükség adattartalom azonosítókra?

Az adattartalom azonosítók az adatok elkülönítésére szolgálnak, mint ahogy azt az előző példa is mutatja. Minden

AI-nak megvan a maga jelentése és a felépítésére vonatkozó szabályai. Az adattartalom azonosítók elsődleges célja az egységes értelmezhetőség biztosítása. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy ha egy gyártó GS1 szabványos gyűjtőcímkéket helyez el a kartondobozain, akkor az ellátási lánc többi szereplője, mondjuk egy diszt-

ribútor is ugyanolyan módon fogja tudni értelmezni a címkén szereplő adatokat.

Azonban mivel a vonalkódok az automatikus adatrögzítést teszik lehetővé, így a gépek számára is értelmezhetővé kell tenni ezeket az

adatokat. Tehát az adattartalom azonosítók rendszere úgy lett felépítve, hogy azok segítsék az adatok pontos és egységes bevitelét, feldolgozhatóságát különböző IT rendszerekben.

Fontos megjegyezni, hogy az adattartalom azonosítókat kizárólag GS1

szabványos vonalkódok képesek kezelni. Az alábbi példát megfigyelve látható, hogy a két vonalkódban megegyezik a bekódolt karaktersor (raw data). Azonban ezen adatok értelmezése már különbözik. Nézzük meg, mi ennek az oka?

Vonalkód típusa: Code-128

Vonalkódba kódolt adat:

0105998201200013152112011085699652

Feldolgozott adat:

(01)05998201200013

(15)211201

(10)85699652

Vonalkód típusa: GS1-128

Vonalkódba kódolt adat:

0105998201200013152112011085699652

Feldolgozott adat:

0105998201200013152112011085699652

A helyes megvalósítási mód a felső ábrán látható. Egy GS1 szabványos vonalkódba, jelen esetben GS1-128 típusú kódba kódolták az adatokat a szintén GS1 szabványos adattartalom azonosítók segítségével. Így, ha beszkeneljük ezt a kódot, láthatjuk, hogy a szoftver az AI-k mentén szét tudta bontani az adatokat, ezáltal strukturált módon jelentek meg a vonalkódba kódolt adatok.

Ezzel szemben, ha mindezt egy nem GS1 szabványos vonalkódban szeretnénk feltüntetni, látszik, hogy a vonalkód beolvasását követően egybefüggően kapjuk vissza az egész adatsort.

Ez a módszer nem strukturált, mivel az adat így csak egy előzetes megállapodást követően lesz értelmezhető az ellátási lánc szereplői számára, ami lassú és bonyolult ügymenetet jelent a mindennapi operáció során.

Az adattartalom azonosítók használatának előfeltétele, hogy GS1 szabványos vonalkódot alkalmazzunk!

Honnan lehet tudni, melyik számsor mit jelent?

Minden AI rendelkezik egy 2-4 számjegyből álló azonosítóval. Ezek a számok jelennek meg a GS1 szab-

ványos vonalkód alatti, ún. szemmel olvasható részen, zárójelek között. Ezek a számok azt árulják el, hogy a zárójelek mögötti részt hogyan kell értelmezni. Amikor egy vonalkódot leolvassunk, akkor a dekódoló szoftver a szabványban meghatározott információt is felhasználva tudja visszafejteni, hogy mi van a jelképbe kódolva. A leolvasó az adattartalom azonosító első 2-4 számjegyéből meg tudja állapítani, hogy milyen típusú adatról van szó, a szabvány pedig ez alapján megmondja, hogy milyen karakterkészletből épül fel, illetve, hogy fix hosszúságú-e vagy változó.

Gyakran használt AI-k

Adattartalom azonosító	Megnevezés	Szerkezet	Név
00	Szállítási egység sorszám kódja (kulcs)	N2+N18	Logisztikai azonosító - SSCC
01	Globális kereskedelmi áruazonosító szám	N2+N14	Termékazonosítás - GTIN
02	Tartalmazott globális kereskedelmi áruazonosító szám	N2+N14	Termékazonosítás - GTIN
10	Gyártási tételszám	N2+X..20	Lot, batch
21	Sorozatszám	N2+X..20	Serial, s/n
15	Minőségmegőrzési idő	N2+N6	
3103	Nettó tömeg, kg, 3 tizedes	N4+N6	
11	Gyártás dátuma	N5+N6	

Jelölések jelentése:

- N – numerikus
- X – alfanumerikus
- N18 – fix hosszúságú numerikus karaktorsor 18 karakterrel
- N..12 – változó hosszúságú numerikus karaktorsor maximum 12 karakterrel
- X..17 – változó hosszúságú alfanumerikus karaktorsor maximum 17 karakterrel

Fontos megjegyezni, hogy a vonalkódba kódolt karaktorsor soha nem tartalmazza a zárójeleket.

A szabvány többszáz adattartalom azonosítót tartalmaz, melyekből válogathatnak a kereskedelmi folyamatok szereplői. A GS1 központi szervezetének honlapján megtalálható a teljes lista: <https://www.gs1.org/standards/barcodes/application-identifiers>

Fontos megjegyezni, hogy az adattartalom azonosítókra egyéb, jelen cikkben nem részletezett szabályok is vonatkoznak. Így kérjük, amennyiben további információkat szeretne megtudni az adatok láncolásának módjáról, keressen minket bizalommal!

Milyen sorrendben kódoljam az AI-kat?

Alapvetően a szabvány nem határozza meg az adattartalom azonosítók sorrendjét. Azonban az a javaslat, hogy a fix hosszúságú adattartalmak előre kerüljenek, a változó hosszúságúak pedig a fix hosszúságúak után kerüljenek kódolásra. Ennek az oka, hogy amennyiben az adattartalom azonosító változó hosszúságú, akkor azt egy ún. szeparátor karakter zárja le. Ebből az olvasó tudja, hogy a szeparátor karakter után következő 2-4 számjegyen újra azt kell megkeresnie, hogy a következő adattartalom azonosítót hogyan kell értel-

mezni. Azonban minden egyes ilyen szeparátor karakter egy plusz karaktert jelent a számsorunkban, amivel a vonalkód fizikai méretét növeljük. Ez a szempont különösen a lineáris vonalkódoknál meghatározó - mint például a GS1-128 - mivel a vonalkódok nem megfelelő méretben való feltüntetése jelentősen csökkenti az olvashatóság biztonságát.

Amennyiben vonalkód generáló szoftvert használ jelképei létrehozásához, elég csak arra ügyelnie, hogy GS1 típusú vonalkódot válasszon ki a felkínált opciók közül. Ezután a generáló szoftverek döntő többsége

már minden egyéb technikai részletről gondoskodik. Amennyiben részletes technikai információra van szüksége, lépjen kapcsolatba kollégáinkkal a GS1 Tudásközpontnál a szakerto@gs1.hu email címen!

Tudta? – A vonalkód hossza függ a kódolt adatok mennyiségétől!

A logisztikai és disztribúciós folyamatok során a GS1 szabványos vonal-

kódok közül a GS1-128 típusú vonalkódot alkalmazzák a leggyakrabban, mivel ez a kódtípus képes kezelni az adattartalom azonosítókat. Erre a kódra jellemző, hogy a vonalkód hossza függ a kódolt adatok mennyiségétől. Ez azt jelenti, hogy minél több adatot kódolok a GS1-128 típusú vonalkódba, az annál hosszabb lesz. Továbbá az alfanumerikus karakterek is több helyet vesznek igénybe, mint a szimplán numerikus karakterek.

Mi történik, ha túl sok adat kerül egy vonalkódba?

Bizonyosan mindannyian találkoztunk már nehezen vagy egyáltalán nem olvasható vonalkódokkal. Ugyan az olvashatóságot több tényező is befolyásolja, általános probléma szokott lenni, hogy a vonalkód létrehozója túl sok adatot próbál beletenni egy-egy kódba, majd ezt egy megadott helyre, például egy logisztikai címkére próbálja beilleszteni. A rendelkezésre álló hely kicsi,

így összenyomja a vonalkódot, ami miatt a vonalak túlsúfoltak lesznek és a jelkép olvashatatlaná válik.

Vonalkód ellenőrzési szolgáltatásunk segít Önnek megbizonyosodni arról, hogy vonalkód jelképei megfelelnek az olvashatóság kritériumainak, illetve a GS1 szabványnak és a vonatkozó előírásoknak! Kérdés esetén forduljanak szakértőinkhez bizalommal a szakerto@gs1hu.org email címen.

Egrí Judit

szabványszakértő

Hogyan tehetők átláthatóbbá szabványos vonalkódokkal az ellátási láncok?

Ha körülnézünk akár otthon vagy irodánkban, elérhető közelségben is biztosan találunk legalább 3-4 vonalkódot különböző tárgyakon, termékeken. A vonalkódok szélesebb körű használata erősebbé teszi a globális ellátási láncokat, és fokozhatja a szociális és környezetvédelmi adatok ellenőrzésének képességét.

A vonalkódok, a QR-kódok és az RFID (rádiófrekvenciás azonosítás) is évek óta a rendelkezésünkre állnak, mégis szükség van arra, hogy a technológia segítségével még tovább léphessünk és a globális ellátási láncok folyamatait javíthassunk.

Az azonosítási szabványok már 48 éve vannak jelen a piacon és a szélesebb körű alkalmazásuk hozzájárul a globális ellátási láncok környezeti és társadalmi szempontból fenntarthatóbbá tételéhez, javítják a kulcsfontosságú áruk (élelmiszerek és gyógyszerek) biztonságát és védelmét, és hatékonyabbá, fenntarthatóbbá teszik a kereskedelmet.

1974-ben egy „rövid sípszó jelezte” a technológia érkezését, amikor egy vonalkóddal ellátott rágógumit szkenneltek be Ohióban. Ezt a technológiát a szabványokért felelős GS1 nonprofit szervezet tette elérhetővé, amely a

világ számos országával és multinacionális szervezeteivel dolgozik együtt annak érdekében, hogy terjessze és hozzáférhetővé tegye minden partner számára a vonalkódok előnyeit.

A globális ellátási láncokat minél előbb átláthatóbbá kell tenni.

Az ellátási láncok egyértelmű ismerete, valamint a termelési- és elosztási folyamat minden elemének feltérképezése nélkül az állami és a magán-szektor nem tudja azonosítani és kezelni azokat az akadályokat, amelyek gátolják a kritikus áruk hatékony előállítását és szállítását. A környezetvédelmi és munkaügyi normákat sem lehet megfelelően nyomon követni több és jobb információ nélkül.

Az áruk azonosítására szolgáló egységes rendszer szélesebb körű alkalmazása segítene ennek a megoldásában.

A GS1-nek több mint 1.000.000 partnere van a világon. Száznál is több országban van jelen, ezzel is biztosítva, hogy a GS1 szabványok rendszerét, melyet a kiskereskedők, a gyártók és az ellátási láncok is alkalmaznak, mindenki egységesen tudja értelmezni, azonos megoldásokkal és eszközökkel.

Könnyen belátható, hogy az ellátási lánc egészében elfogadott közös, egységes szabvány hogyan segítheti a kiskereskedőket és gyártókat a működésükkel kapcsolatos fontos kérdések megértésében. Ez az oka annak, hogy ma már több mint 150 millió terméket regisztráltak a GS1 globális rendszereinek segítségével.

Mivel a GS1 szabványok mindenütt jelen vannak, a sikerük számos ellátási láncban bizonyított. A szabványok alkalmazásában azonban továbbra is hiányosságok tapasztalhatók. E szab-

ványok még szélesebb körben történő használata fokozná az átláthatóságot a környezetvédelmi szabványok ellenőrzésének és nyomon követésének megkönnyítése érdekében.

Az élelmiszerbiztonság és -védelem az egyik olyan terület, ahol számos előny mutatkozik e globális szabványok nagyobb mértékű alkalmazása által.

Egyre nagyobb szükség van az élelmiszerek esetében a precízebb tájékoztatásra, legyen szó akár a fogyasztókról, a hatóságokról, vagy akár az ellátási lánc további szakaszaiban működő élelmiszer-feldolgozókról. Mindenki több információt szeretne arról, hogy hogyan, hol és mikor állítják elő élelmiszereket, hogy a mezőgazdasági termelők fenntartható módszereket alkalmaztak-e, és vajon a munkavállalóknak megfelelő körülményeket biztosítottak-e.

Az élelmiszer-biztonsággal kapcsolatos problémák könnyebben kezelhetők, ha könnyebben rendelkezésre álltak az arra vonatkozó információk, hogy hol és mikor állították elő a termékeket. Ezek az adatok egységesített technológiával hozzáférhetőbbek lennének.

Egy másik terület, ahol ezekre a szabványokra szükség van, és amely különösen fontos Ázsia számára, a határokon át szállított áruk esete.

Számos ellátási lánc használja a GS1-szabványokat a láncban belüli

árúk nyomon követésére és azonosítására, de a rendszer leállásra kényesülhet, amikor ezek az áruk elérik a határt. Ugyanis országonként olyan különböző egyedi azonosítási módszereket alkalmazhatnak melyek nincsenek összehangolva.

A vonalkód-leolvasóval egyetlen pillanat alatt megkapunk minden szükséges információt egy kereskedőnél összekészített raklapról, de amikor ez a raklap átlép egy ázsiai határt, előfordulhat, hogy egyéb információkat is tartalmazó űrlapoknak kell kísérnie.

2014-ben az ázsiai-csendes-óceáni gazdasági együttműködés (APEC) egyetértett abban, hogy „a szabványosított kódok használata lehetővé teszi, hogy a kereskedelem tárgyát képező árukra vonatkozó információkat minden fél könnyen megértse és ezeket megosszák egymással. Ezért arra ösztönözzük az APEC gazdaságait, hogy működjenek együtt a magánszektorral, hogy kísérleti projektek kidolgozása révén előmozdítsák a globális adatszabványokkal kapcsolatos további együttműködést és azok szélesebb körű használatát.”

A kísérleti projektek segítettek megmutatni, hogy milyen lehetőségek rejlenek a technológia használatában. A GS1 azon dolgozik, hogy az ázsiai országok megállapodjanak egy szabványos és közös azonosítási rendszerről, amely felgyorsítaná

az áruk feldolgozását, és segítené a kisebb vállalkozások belépését is az ellátási láncokba.

Az Európai Unió, az Egyesült Államok és a Kínai Népköztársaság már régóta használja a GS1 szabványokat. A Kínai Népköztársaságban például az áruimport bejelentésének ideje a technológia használatba vétele után 20 percről 10 másodpercre csökkent.

Az ázsiai és csendes-óceáni gazdaságoknak eddig a 25%-a fogadta el a GS1-szabványokat a határain. Az áruk mozgásának fenntartása, az ellátási láncokon belüli problémák azonosítása és megoldása, valamint a határokon működő kisebb vállalatok számára a bürokrácia és a problémák, felesleges papírmunka csökkentése érdekében kell változtatni.

A vonalkód eddigi sikereinek ellenére folytatnia kell szélesebb körű elterjedését a világgazdaságban, hogy a globális ellátási láncok még stabilabbá és átláthatóbbá váljanak.

Forrás: <https://blogs.adb.org/blog/how-standardized-bar-codes-can-make-supply-chains-more-transparent>

Steven Beck

.....
az ADB kereskedelmi és ellátási láncfinanszírozási programjának vezetője

SOLUTION

IFS audithoz GLN számra van szükségem - mi a teendő?

Az IFS Élelmiszer 7-es verziójának bevezetésével az Európai Gazdasági Közösségben (EGK) és az Egyesült Királyságban működő élelmiszer-gyártóknak GLN-nel kell rendelkezniük.

Az IFS Élelmiszer 7-es verziójának egyes szabályai már 2021. március 1-én hatályba léptek, 2021. július 1-től pedig kötelező érvényű lett az új szabályozás. Az IFS azért döntött a GLN bevezetése mellett, hogy egyszerűsíteni tudja a kommunikációt a beszállítók és a kereskedők között, ezzel együtt pedig optimalizálni akarták az IFS tanúsítványok biztonságát és hitelességét.

Összeállítottuk érintett Partnereinknek a legfontosabb információkat, teendőket.

Mi a GLN szám?

A GLN szám egy 13 karakterből álló azonosító, mely a GS1 rendszerben a helyek azonosítását biztosítja. Egyik típusa a GLN Szervezetazonosító szám, mely a vállalkozást,

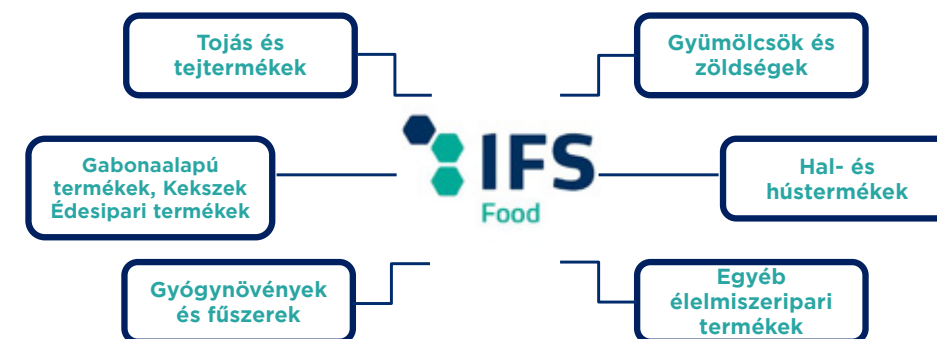

mint jogi személyt azonosítja és a vállalkozás székhelycíméhez kapcsolódik. A GLN Szervezetazonosító szám felhasználási területei, például az EDI kommunikáció, a kereskedelmi partnereikkel történő kapcsolattartás, vagy akár az IFS audit lebonyolítása, stb.

A GS1 Magyarország Partnerei a szerződéskötés során automatikusan kapnak egy GLN Szervezetazonosítószámot, melyen változtatni, illetve melyből más azonosítószámot képezni tilos. Nem ruházható át másik vállalkozás részére és a vállalkozáson belül nem rendelhető hozzá másik, pl. telephely (gyártási hely) címhez sem.

GLN szám IFS audithoz

Az IFS audit során az érintett termék gyártóhelyét kell GLN azonosítószámmal ellátni. Abban az esetben, ha a székhelycím és a gyártási cím nem egyezik meg, akkor a Vállalkozásnak rendelkeznie kell a GS1 által kiadott, érvényes Globális Cégprefix számtartománnyal, melyet Társaságunk szintén biztosítani tud. A Cégprefix segítségével lehetőség lesz a telephelyekre (gyártási helyekre) ún. GLN helyazonosító számot képezni. GLN Helyazonosító számokat legegyszerűbben a SzabványMenedzser szoftverünk segítségével lehet előállítani, melynek elérhetősége: <https://gs1hu.org/szabvanymenedzser>.

A legenerált helyazonosítót a hozzá tartozó címadatokkal együtt elérhetővé tesszük a GEPIR cégkeresőben <https://gepir.gs1hu.org/>, így tudják igazolni az IFS Auditor felé a GLN azonosítók meglétét.

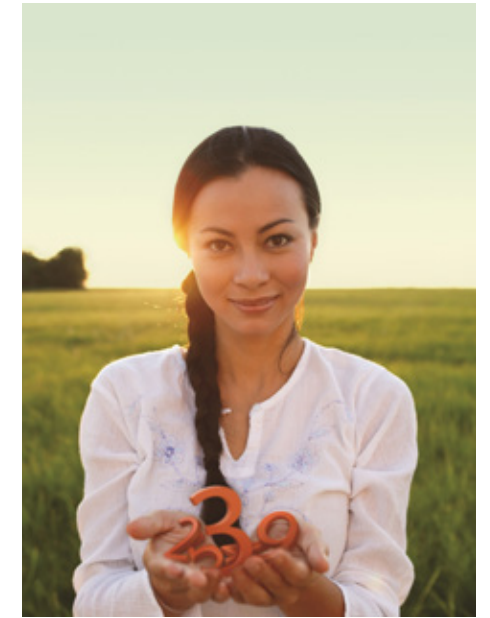
Természetesen lehetőség van a saját GS1 számképző rendszer segítségével is képezni azonosítót, ennek adatait el kell küldeni Társaságunk részére, hogy a GEPIR elérhetőség biztosítva legyen.

Fontos teendők

Kérjük, hogy feltétlenül győződjön meg arról, hogy a Vállalkozásuk pl. a vonalkódos termékazonosítás miatt partnere-e már a GS1 Magyarországnak. Amennyiben igen, akkor rendelkeznek GLN Szervezetazonosító számmal, (akár Globális cégprefix-szel is), mely a www.gs1hu.org honlapunk MyGS1 felületén található Igazolásban érhető el, de feltűntetésre kerül a GS1 licenclajk számlánkon is. A számlánkon szerepel a Kapcsolattartó kollégájuk neve is, aki segíthet a GLN Szervezetazonosító szám elérésében is.

Amennyiben a fentiekkel kapcsolatban kérdésük van, kérjük keressék Ügyfélszolgálatunkat az info@gs1hu.org email címen.

Bővebb információ az IFS auditról és a GLN szám szerepéről: <https://gs1hu.org/ifs-gln-igenyles>

Petrányi Krisztina
ügyfélkapcsolati vezető

Daka Margit
ügyfélkapcsolati tanácsadó

GS1 szabványok a betegbiztonság és a nyomon követés érdekében

Napjainkban a legnagyobb hangsúlyt a kórházakban a költségmegtakarítás és a betegbiztonság kapja. Mindkettőre igaz, hogy a kórházi folyamatok (pl.: betegkezelés, termékek beszerzése, készletezése, elosztása, felhasználása, támogatások igénybevétele, stb.) pontos és átlátható nyomonkövetésével mindez elérhető lenne.

Hogyan csökkenthetők a költségek és növelhető a betegbiztonság?

Növelhető a betegbiztonság „a megfelelő termék, a megfelelő betegnek, a megfelelő időben, a megfelelő dózisban, a megfelelő alkalmazási módban történő felhasználás” alapelvek betartásával, amelyhez ma már számos, az egészségügyi iparág nemzetközi képviselői körében elterjedt megoldás bevezetése lehetőséget biztosít, miközben ezekkel a jellemzően szabványalapú megoldásokkal hosszú távon növelhető a hatékonyság is, a költségek csökkentésével.

Miért válassza a GS1 szabványrendszert?

GS1 szabványok által támogatott kórházi folyamatok:

- betegazonosítás és nyomon követés;
- dokumentumazonosítás;
- tárgyi eszköz azonosítás és nyomon követés;
- fizikai helyazonosítás;
- eset szintű kontrollig;
- műtéti eszközazonosítás;
- kórházi személyzet azonosítása;
- gyógyszer nyomon követés;
- textíliák nyomon követése;
- stb.

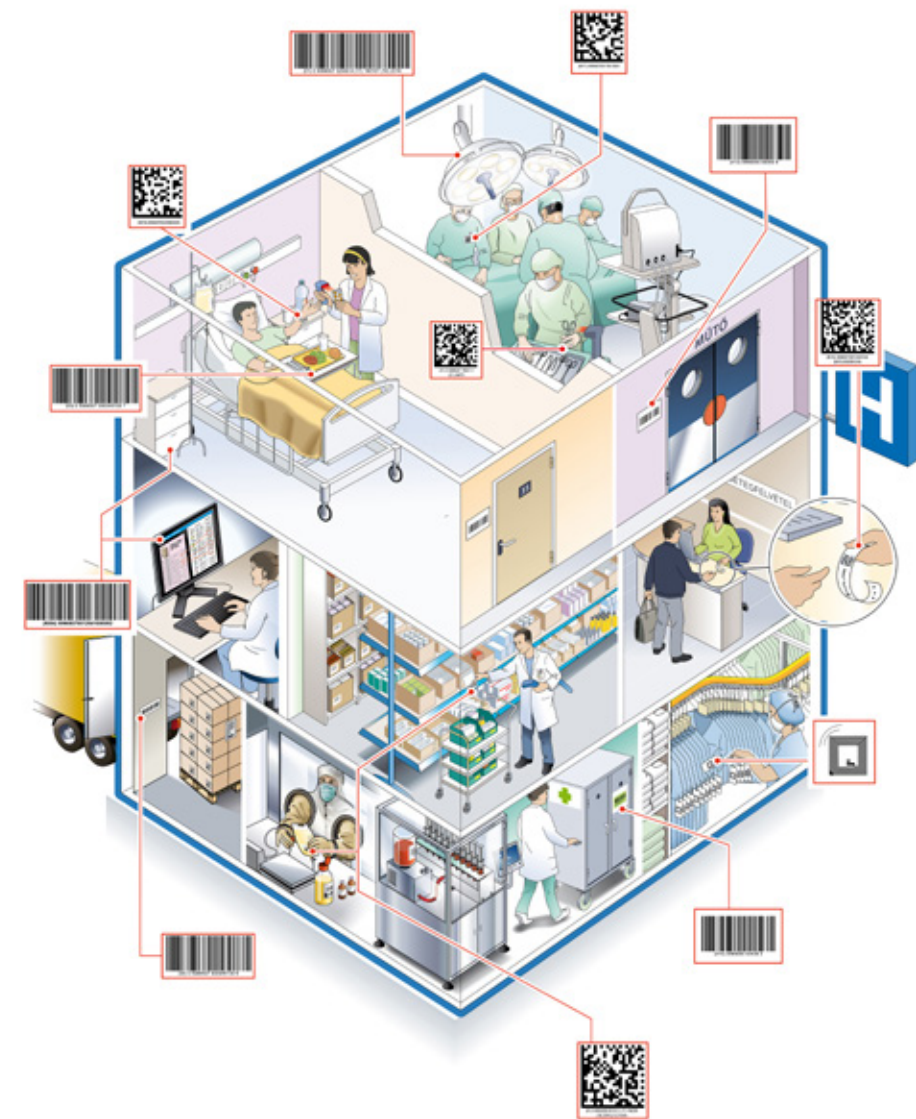
A GS1 szabványok:

- egységes azonosítási adatstruktúrát biztosítanak (termék, eszköz, dokumentum, hely, szolgáltatás, stb.) a pontos hivatkozhatóságért gyártói és felhasználási helyen egyaránt;
- egységes vonalkódjelölési megoldást kínálnak az információ azonos értelmezéséhez és automatikus beolvasásához az ellátási lánc minden pontján;
- a törzsadatok strukturált kommunikációját nyújtja a szektor szereplőinek a hatékony és egységes adatértelmezések támogatásáért;
- az egészségügyi szektor számára fejlesztett Globális nyomon követési szabványt biztosít (GTSH, Global Traceability Standard for Healthcare),
- alkalmazásukkal növelhető a betegbiztonság.

Miben segít a GS1?

A GS1 Magyarország támogatást nyújt:

- jogszabályi előírások teljesítéséhez (Gyógyszer nyomon követés, Orvostechikai eszközök nyomon követése);
- az azonosító számok képzéséhez;
- a szabványos vonalkód jelölés kialakításához (pl. GS1 DataMatrix,

GS1-128, EAN-13, RFID), a kódok jó olvashatósága és az adatok értelmezhetősége érdekében;

- a termékek törzsadatainak hatósági adatbank(ok)-ba történő automatizált feltöltéséhez, több adatbank esetén is csak egyszeri és egyben azt is automatizálható adatbevitellel;
- betegágy-menti adatok automatizált beolvasási folyamatainál, és a

beteg elektronikus kórlapjába történő rögzítésénél;

- azonosítási és jelölési képzésekkel, szaktanácsadással, az elkészült vonalkódok vizsgálatával és elemzésével, illetve a legjobb gyakorlatok megosztásával is célzó workshopok szervezésével.

Hazai kórházak, melyek már megkezdték a GS1 szabványokra épülő hatékonyságnövelő megoldások bevezetését. Legyen az Ön intézménye a következő!

Keresse bizalommal kollégáinkat!

Horváth-Hankó Christine

egészségügyi sektormenedzser

Suppán Anna

egészségügyi szakértő

GS1 Egészségügyi szakértőképzés

A GS1 Magyarország hazánkban egyedülálló és hiánypótló képzése ismét elérhető igény szerint, tantermi vagy online formában az egészségügyi szektor képviselői számára, melynek keretében az egészségügyi iparág bármely szegmensében tevékenykedő szakemberek nemzetközi kitekintéssel és számos gyakorlati példa megismerésén keresztül bővíthetik tudásukat a GS1 globális szabványainak hatékonyságot, átláthatóságot és megbízhatóságot nyújtó megoldásairól.

Eddig több, mint 60 résztvevő végezte el sikeresen a képzést, az egészségügyi iparág valamennyi területéről (hatósági szereplők, kórházi intézményi résztvevők, egyéb egészségügyi szervezetek képviselői).

Weboldalunkon mindent megtudhat GS1 Egészségügyi szakértő képzésünkről, továbbá a következő induló képzési turnusról:

<https://www.gs1hu.org/eu-szakerto-kepzes>

¹ EU 2016/161 rendelete

² EU 2017/745 MDR és 2017/746 IVDR rendeletei

Scan4Transport – a szállítási információk digitalizációja

Világszerte több, mint egy millió cég foglalkozik szállítással, szállítmányozással, fuvarozással és számuk csak egyre nő. Az iparágban még sincs olyan egységes globális szabványa, ami az automatikus azonosítás és adatgyűjtés technikáival kódolhatná a szállítások alapadatait, és biztosíthatná azok megjelenését a szállított áruk címkéin.

A GS1 nemzetközi szervezet Scan4Transport csoportja számára a feladat egyértelmű volt: a logisztikai folyamatok digitalizálása és a logisztikai címkén megjelenítendő adatok optimális összetételének kialakítása úgy, hogy az a szállítási-lánc minden szakaszában egységes, használható és értelmezhető - azaz szabványos legyen.

Közösen fejlesztett és tesztelt koncepció

A GS1 Scan4Transport munkacsoportja a világ minden tájáról begyűjtött visszajelzések és felmérések alapján arra jött létre, hogy meghatározza a szállítási folyamatok során használt információk jellemző adatait, és szabványokat dolgozzon ki a szállítási folyamathoz

szükséges minimális adatok kódolására és kétdimenziós kódokban történő feltüntetésére a GS1 Logisztikai címkén. E program elindítója és legfőbb mozgatórugója a GS1 Ausztrália által vezetett munkacsoport volt, ami elsőként fejlesztette és tesztelte a koncepciót a gyakorlatban.

A munkacsoportban aállítás és logisztika területén tevékenykedő valamennyi fontos szereplő megfelelően széles körben képviseltette magát, valamint jelentős támogatást nyújtottak a GS1 nemzeti tagszervezeteinek szakértői is. Az eredmény nem csak egy megvalósítási útmutató lett, ami számos újonnan létrehozott szabványelemet tartalmaz, hanem mindenekelőtt egy kísérleti projekt is, ami megerősítette a koncepciót és annak előnyeit, valamint gyakorlati hasznosságát és kiválóságát.

Az S4T szállítási címke minimális adattartalma

Minden egyes szállítási vagy logisztikai egységet egyértelműen be kell azonosítani és meg kell jelölni ahhoz, hogy az hatékonyan kezelhető és ellenőrizhető legyen bárhol és bármikor a szállítási-lánc teljes hosszában. Ehhez az alapvető azonosítóelem - szakmai kifejezéssel elve, GS1 azonosító kulcs -, az úgynevezett SSCC kód, teljes nevén Szállítási egység sorszám kódja [Serial Shipping Container Code], ami minden szabványos GS1 Logisztikai címkének kötelező része. Az SSCC kódot pedig mindig GS1-128 lineáris vonalkód-szimbólumba kell bekódolni és megjeleníteni a szállítási címkén, tehát a Scan4Transport [S4T] szabványt használó címkéken is. Ennek az intézkedésnek a legfőbb oka az, hogy az üzleti folyamatokban résztvevő felek közül, nem minden partner rendelkezik még kétdimenziós kódok [2D] leolvasására és dekódolására alkalmas berendezésekkel vagy eszközökkel és számukra is használhatónak kell lennie az elsődleges azonosítóknak.

A megoldás több, a gyakorlatban már igazoltan jól működő GS1 szabványt kapcsol össze, amelyeket a projektben résztvevő szállítmányozó cégek és logisztikai szolgáltatók tapasztalatai alapján újabb meghatározott adatokkal egészítettek ki.

A GS1 Scan4Transport [S4T] egy közös adatelemrendszer és egyben egy közös címkézési szabvány, melyet átvehetnek a szállítási folyamatokban már meglévő informatikai rendszerek és szoftveralkalmazások.

Az S4T szabvány az SSCC kódon kívül alkalmazásba veszi a szállításban már használt, meglévő GS1 adattartalom azonosítókat [Application Identifier - AI], tovább bővítve őket a szállítás címzettjének adataira [AI 4300-4308], a visszaszállítás adataira [AI 4310-4319] és kezelési utasításokra [AI 4320-4326] vonatkozó új adattartalom azonosítókkal.

Általánosan javasolt a címzett címének (AI 4302) és irányítószámának (AI 420) megadása, de természetesen lehetőség van olyan egyéb információk kódolására is, melyek lényegesek a küldemény hatékony

továbrításához és kézbesítéséhez. Ilyenek például az expressz kiszállítási igény vagy veszélyesáru jelölés, a megadott kiszállítási idő előtti időpontra történő szállítás lehetősége vagy áru raktáron történő tartási igényének azonosítása. Ezeket az adatokat 2D kódba kódolva lehet feltüntetni a címkén, melyek első sorban GS1 DataMatrix vagy GS1 QR Code-ok lehetnek, valamint az úgy nevezett GS1 Digital Link szabvány használata esetén mindkét említett adathordozó nyitott változatai, melyeket a mobil eszközök természetes alapállapotukban olvashatnak.

Az S4T szabványfejlesztés eredményeként a GS1 rendszer már számos adattartalom azonosítóval rendelkezik a szállítási folyamatok digitalizálásának elősegítéséhez, azonban figyelembe kell venni azt az elvárást is, hogy a szállítási címkéknek szemmel olvasható formában is tartalmazniuk kell ezeket az adatokat, ezért a 2D kód csak a címke egy meghatározott pontján jeleníthető meg, összhangban a címkézésről és a lineáris vonalkóddal és kétdimenziós szimbólumokkal történő közvetlen termékjelölésről szóló ISO 28219:2017 csomagolási szabvánnyal.

Az S4T szabvány két alapváltozata

A szabvány a vonatkozó adatok és adattartalmak kódolását jelöléstechnikai

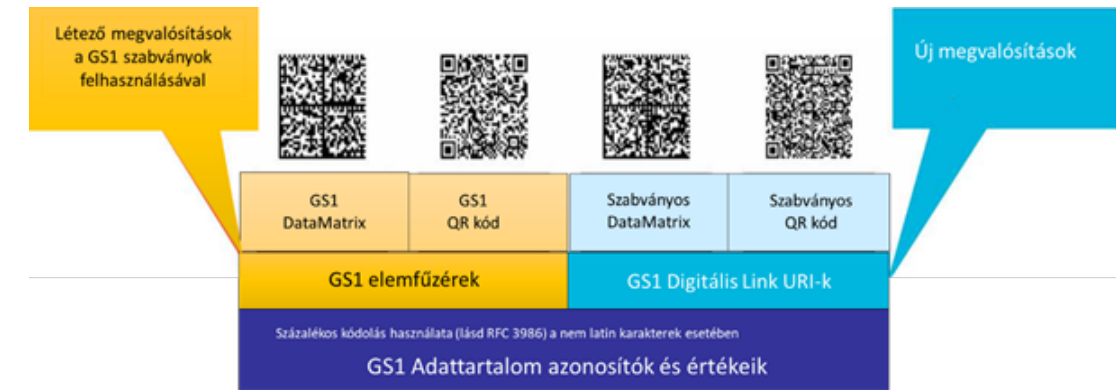

oldalról kétféle módon közelíti meg, attól függően, hogy az üzleti partnerek a 2D kódot offline vagy online információforrásként kívánják használni. Az első, offline, esetben az adatokat közvetlenül az adathordozóba kódolhatják bele, a második, online változatban, a GS1 Digital Link szabványt használhatják, és a szállítási címkén található 2D kód egy strukturált kapcsolat (link)

hordozójaként szolgál a vonatkozó adatbázisban tárolt és kezelt információk eléréséhez.

Amennyiben a szállítmány kiszállításához szükséges összes információt (GTIN, SSCC, AI-k...) közvetlenül a GS1 DataMatrix / GS1 QR Code-ba kódolják a megfelelő adattalomazonosítók segítségével, akkor a GS1 szabványrendszer valamennyi ide-

vonatkozó szabályának a betartása kötelező, és az adatok egyszerű szkenneléssel, offline módon, azaz informatikai rendszer vagy adatbázisok támogatása nélkül, bármikor beismerhetők a S4T címke SSCC -t kódoló GS1-128 lineáris és a többi adatot tartalmazó 2D kódjaiból. Természetesen a GS1 EDI kereskedelmi- és szállítási üzenetek használata tovább növelheti a szállítási folyamatok hatékonyságát.

Amennyiben az S4T címke az SSCC-vel, és a GS1 Digitális Link-eket tartalmazó 2D kód alkalmazásával készül, akkor a GS1 azonosítókulcsra hivatkozó online formában tárolt információkkal való összekapcsolására szolgáló GS1 Digital Link szabvány az irányadó. Ez lehetővé teszi azonos adathordozó (vonalkód) használatát a teljes szállítási-láncon úgy, hogy a szállítási folyamat különböző szakaszaiban lévő felek különböző információkhoz juthatnak a szállítmányra vonatkozóan. Az információ rugalmasan szerkeszthető a forrás adatbázisába beírva az adathordozó változtatása nélkül. Ilyenkor a QR-kód vagy a DataMatrix-kód nyílt szabványú változatát használják a szállítási címkén és egy pontosan strukturált link, a GS1 Digital Link URI kódolása kötelező az elérési útvonal megadásához, ami egy olyan webes forráshoz vezet, ahol a szállított áru digitális ikerpárja található. A logisztikai címke kötelező adattartalma kiegészül az URI kódolásával. A QR kódból történő dekó-

doláskor a &s4T jelölés az URI végén mindig szerepel, ami azt jelzi, hogy az adatokat a „Scan for transport” szabványa alapján kódolták be és annak megfelelően kell dekódolni őket. Szeretnénk megjegyezni, hogy a GS1 Digital Link alkalmazása a gyakorlatban ma még nem terjedt el de a szakértő reményei szerint a jövő igazolja majd a hatékonyságát.

Kecskés Katalin

.....
kiemelt vállalati kapcsolatokat igazgató

Újdonságok a LEI szolgáltatásunkban

LEI kód regisztrációs és áthozatali szolgáltatásunk immár 5 éve támogatja a hazai pénzügyi szektor érintettjeit, hogy a tranzakcióikhoz szükséges LEI kódot könnyen és zökkenőmentesen igényeljék és kezeljék. Szolgáltatásunkat folyamatosan fejlesztjük, így több hasznos, valamint kényelmi funkció is elérhetővé vált az elmúlt években.

3 vagy 5 évre szóló LEI kód használata

Tavaly óta a LEI kód regisztrációja, áthozatala vagy meghosszabbítása során az évente történő megújítás lehetősége mellett bevezettük a 3 évre vagy akár 5 évre szóló LEI kód-használati szolgáltatás megrendelésének lehetőségét is, mely egyetlen kattintással elérhető. A több évre megrendelt LEI kód az adott intervallumon belül évente automatikusan megújításra kerül.

Gondolkodjon hosszútávban és válassza ezt a funkciót, ha 3 vagy akár 5 évig szeretné elkerülni a LEI kód megújításával járó procedúrát és még pénzt is szeretne spórolni!

Önnek is szüksége lehet LEI Tanúsítványra - nálunk ezt is kérheti!

Pénzügyi szolgáltatója kérhet Öntől formális LEI tanúsítványt, melyet

a regisztráció, az áthozatal vagy a megújítás folyamata során egyetlen kattintással meg tud igényelni. A QR kóddal ellátott tanúsítvány elvezet az Ön LEI adatait tartalmazó hivatalos weboldalra és az adott évre szól.

Okosabb LEI alkalmazás - gyorsabb ügyintézés

LEI Smart App a munkaneve annak a szoftverfejlesztésnek, amelynek célja a LEI szolgáltatás informatikai folyamatainak optimalizálása volt. A több hónapos, intenzív fejlesztésből felhasználóink vélhetően csak annyit érzékelnek majd, hogy megújult a lei.direct szolgáltatás belső weboldalainak arculata és a folyamatok gyorsabban és egyszerűbben mennek végbe.

Ennek érdekében a háttérben komoly fejlesztések zajlottak. Többek között frissült a GLEIF adatbázisával történő automatikus adatkommunikáció, egyszerűsödtek az adatvalidációs folyamatok és a felhasználói igényléssel közös alkalmazásba és felületre kerültek, ami azt eredményezi, hogy az igényléshez kapcsolódó információcsere és adatpontosság, a hiányzó dokumentumok bekérése és a fizetés gyorsabban és könnyebben tud lezajlani.

Az új LEI alkalmazás még kényelmesebb és egyszerűbb kiszolgálást, átláthatóbb igénylési és kezelési felületeket kínál a LEI beszerzéséhez, megújításához és áthelyezéséhez. Az új szoftver használatbavételéhez csupán a jelszót kell lecserélnie a belépési felületen és máris hozzáfér megújult felhasználói fiókjához, hogy megújítsa LEI azonosítójának érvényességét vagy áthozza a GS1 kezelésébe már meglévő LEI azonosítóját.

LEI adatvalidálás befektetési és pénzügyi alapok számára

A GLEIF az év elejétől életbe léptette a pénzügyi alapok kezelésére vonatkozó különleges eljárási rendet a LEI ROC politikáját, hogy minél pontosabb információval rendelkezzen az alapok működési struktúrájára vonatkozóan. Ennek eredményeképpen megváltozott a pénzügyi és befektetési alapok működési adatainak ellenőrzési folyamata. A Helyi operatív egységeknek [LOU] akkreditáltatniuk kellett a pénzügyi és befektetési alapok számára történő LEI azonosító kiadási -és adatvalidációs eljárásaikat joggyakorlási területenként. A GS1 szervezetet, mint LOU-t magyarországi joggyakorlási területen a GS1 Magyarország, mint LEI Regisztrációs ügynök képviseli, aki-

re vonatkoztatva a GLEIF lefolytatta az alapok akkreditációs eljárását.

Örömmel tájékoztatjuk meglévő és jövőbeni partnereinket, hogy a GS1 Magyarország sikeresen elvégezte az akkreditációt és készen áll arra, hogy a megváltozott validálási elvárásoknak megfelelően a jövőben is teljes körűen kiszolgálhassuk a magyar pénzügyi és befektetési alapok LEI azonosítóval kapcsolatos igényeit.

Válassza Ön is több évtizedes tapasztalatunkat az azonosítás területén és megbízható szolgáltatásunkat a számkiadás és adatkezelés területén! Hozza át LEI azonosítóját a GS1 kezelésébe!

<https://www.lei.direct/hu>

Petrányi Krisztina

ügyfélkapcsolati vezető

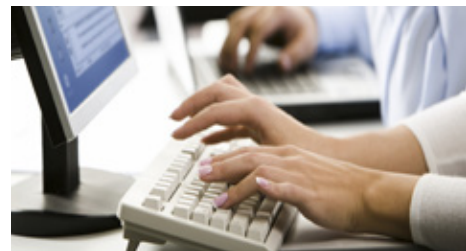

Kecskés Katalin

kiemelt vállalati kapcsolatok igazgató

Jelszóval védett platformok a GS1 Magyarország weboldalán

Tudja Ön, hogy mi a különbség a GS1 Magyarország honlapjának két, jelszóval védett felülete között? Hogy mire használható a MyGS1 és a SzabványMenedzser platform? Az alábbi összefoglalóval ebben szeretnénk segíteni.

MyGS1 – A 7/24-ben elérhető "Ügyfélszolgálat"

A MyGS1 felület a szolgáltatásaink igénybevételét támogató szakmai ismereteket tartalmazza, illetve személyre szabott online ügyintézés tesz lehetővé Partnereinknek.

A belépéshez az alábbi adatok szükségesek:

- a GLN Szervezetazonosító szám (az Igazoláson, illetve a Licencdíj számlán található)
- a GS1 Magyarország felé bejelentett hivatalos kapcsolattartói e-mail cím
- egyedi jelszó (Ha szükséges, elérhető az „Elfelejtett jelszó” gomb)

A platform a narancssárga, „MyGS1 – Belépés” gombra kattintva érhető el

A SzabványMenedzser platform – Partnereink kedvence

A SzabványMenedzser az ellátási láncokban elvárt GS1 szabványos azonosításra, vonalkódos jelölésre, valamint az üzleti adatok nyilvánítására kínál megoldást.

A SzabványMenedzser platformhoz Partnereink a GS1 jogviszony aktívává válása után automatikusan hozzáférést kapnak, melyről Kapcsolattartóink e-mailben tájékoztatást kapnak.

Platformunk egy speciális, az egészségügyi szektor számára kifejlesztett szolgáltatás-csomaggal is rendelkezik, amely az UDI azonosításban érintett felhasználóinkat támogatja.

Weboldalunkról ez a platform a zöld, „SzabványMenedzser – Belépés” gombra kattintva érhető el.

Burányi Zsófia

PR és marketing menedzser

A MyGS1 felület jelenleg az alábbi szolgáltatásokat biztosítja:

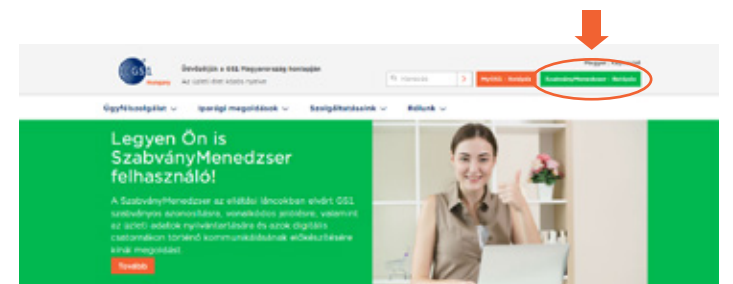
- a GS1 Magyarország által kiadott Igazolás elérése, mely tartalmazza az igényelt Licenckódokat, a Licenckódok mögötti szolgáltatásokat és a Licenckódok lejáratási dátumát;
- Licenc szerződés és egyéb dokumentumok lekérdezése;
- számlatörténet megtekintése;
- egyéb szolgáltatások igénylése (pl.: további cég-prefix számtartomány stb.);
- GS1 rendszer licencdíj meghatározásához szükséges árbevételei/bevételei kategória változásának bejelentése;
- kapcsolattartói és céges adatok módosítása;
- ellenőrzőszám számítás;
- vonalkód-ellenőrzés, illetve vonalkód-minősítés szolgáltatásaink igénybevétele;
- képzéseinkkel kapcsolatos információ és jelentkezés;
- Tudástár (GS1 szabványokkal és megoldásokkal kapcsolatos leírások, szakmai anyagok, kiadványok, útmutatók, esettanulmányok);
- GS1 világa magazinok eddig megjelent számai digitális formában;
- feliratkozási lehetőség a GS1 Magyarország Kódvilág hírlevelére, mely kizárólag a GS1 Partnerek számára készül, hasznos és fontos információkkal.

Ezek az információk egy helyen, a nap 24 órájában, a hét minden napján elérhetőek!

A SzabványMenedzser legnagyobb előnye, hogy gyorsan és könnyen alkalmazásba vehető, hiszen minden olyan tudást tartalmaz, amelyre a különböző iparágak ellátási láncában résztvevő vállalkozásoknak szüksége lehet a GS1 szolgáltatások azonnali használatához.

Tudjon meg többet SzabványMenedzser szolgáltatásunkról! Videós bemutató a SzabványMenedzserrel elérhető itt: <https://gs1hu.org/szolgáltatásaink/tudasmegosztas/kepzesek/szabvanymenedzser-webinar>

Kollégáinkkal felveheti a kapcsolatot a következő e-mail címen: helpdesk@gs1szm.hu

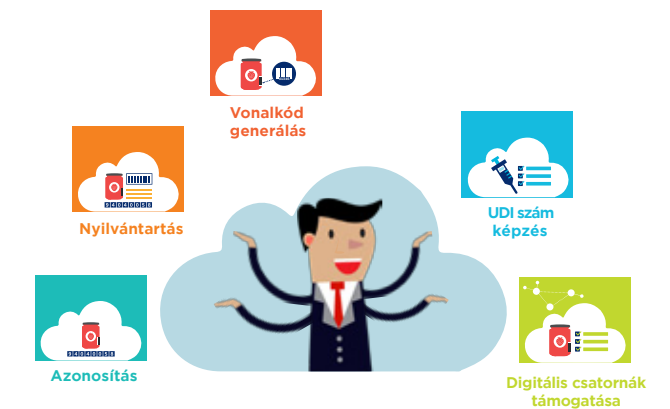

A SzabványMenedzser platform START csomagja az alábbi lehetőségeket biztosítja:

- GS1 szabványos termékazonosítószám - GTIN - képzése
- GS1 szabványos azonosító képzése logisztikai egységekre - SSCC
- GS1 szabványos vonalkód a GTIN számhoz - EAN-13, EAN-8
- GS1 szabványos vonalkód jelkép előállítás gyűjtő, illetve logisztikai egységekhez - GS1-128
- termék- és gyártási adatok tárolása;
- adatok elérése bárholonnan, bármikor, egyszerre több felhasználóval is
- termék adatok kommunikációja a GS1 Global Registry felé
- tömeges műveletek (vonalkód nyomtatás, Excel import/export, véglegesítés/visszavonás)
- Helpdesk szolgáltatás

A SzabványMenedzser UDI-modulja segítséget nyújt többek között:

- az UDI számképzésében (Alapvető UDI-DI (GMN), UDI-DI (GTIN));
- az UDI-ra vonatkozó EU Rendeletekben előírt eszköz-adatok rögzítésében és nyilvántartásában (törzsadatok: UDI-DI, gyártási adat: UDI-PI);
- az UDI azonosítók összerendelésében;
- a Legacy device adatainak kezelésében;
- a Legacy device átforgatásában;
- Tömeges adatok Exportálásában/Importálásában.

Partnereink figyelmébe ajánljuk

Aktív licenc jogviszonnyal rendelkező Partnereinket szeretnénk segíteni az alábbi összefoglalónkkal, amely fontos információkat és tudnivalókat tartalmaz az igényelt szolgáltatások zavartalan használatához.

GS1 licenckód érvényessége, megújítása, jogviszony megszűnése

A Partnereink által igényelt GS1 szolgáltatások igénybeviteléhez szükséges licenckódok azok első igénylésétől, illetve a korábbi licenckód lejáratától számított 365. napon lejárnak.

Az Általános Üzleti Feltételeink, valamint a Partnereinkkel kötött Licencszerződés vonatkozó pontjai alapján, amennyiben Partnerünk a licenckód lejáratának napjáig megtett nyilatkozattal a Társaságunkkal fennálló jogviszonyát nem mondja fel, úgy ebben az esetben úgy kell tekinteni, hogy a korábbi licenckód lejáratától számított újabb 365 napra új licenckódot igényelt. Ennek megfelelően a 365. napot követő napon a GS1 Magyarország új licenckódot bocsát ki, amely garantálja, hogy az igényelt

szolgáltatások felhasználása zökkenőmentesen biztosítva legyen.

Kérjük, hogy a fentiekre figyelemmel eljárva, amennyiben Társaságunk szolgáltatásait az eredeti licenckód lejáratának napját követően már nem kívánják igénybe venni, arról Társaságunk felé az eredeti licenckódjuk lejáratának napjáig szíveskedjenek nyilatkozni. A felmondásuknak meg kell érkeznie Társaságunkhoz az eredeti licenckód lejáratáig, ennek elmaradása esetén a felmondás kizárólag a jövőre nézve, a felmondás hiányára tekintettel már kibocsátott új licenckód lejáratának napjára érvényes, amely ekként a már esedékessé vált díjfizetési kötelezettséget nem érinti.

Kérjük, hogy kérdés esetén keresse Ügyfélszolgálatunkat az info@gs1hu.org címen.

Ellenőrzőszám számítás

Az elérhető szolgáltatások közül szeretnénk kiemelni és bemutatni az **Ellenőrzőszám számító felületet**.

Egy cégprefix számtartomány számos felhasználási lehetőséget biztosít Partnereink számára, hiszen már **12 különböző Azonosító kulcs** képzése lehetséges az egyes üzleti folyamatokhoz vagy újonnan jelentkező követelményekhez igazodóan.

Az Ellenőrzőszám számító felület egy azonnali számképzési vagy akár ellenőrzési funkciót biztosít Partnereink számára, amennyiben egy gyors és egyszerű megoldást keresnek. A felületen történő generálás esetében mindenképpen szükséges az azonosító számok külön nyilvántartási rendszerben történő rögzítése.

Fontos azonban megjegyezni, hogy használata által nem lehetséges az adatok automatikus nyilvántartása, összetettebb azonosító számok és jelképek létrehozása, valamint a kapcsolódó termékadatok rögzítése.

Erre tekintettel mindenképpen javasoljuk, hogy vegyék alkalmazásba **SzabványMenedzser szoftver** megoldásunkat, amely teljeskörűen tar-

talmazza az Önök részére kiosztott cégprefix számtartományokat azok azonosítási kapacitásával, tekintettel arra is, hogy az Ellenőrzőszám számító felület ezen funkció kezelésére nem alkalmas.

A SzabványMenedzser szolgáltatásra vonatkozó további információ az alábbi linken keresztül érhető el:
<https://gs1hu.org/szabvanymenedzser>

Petrányi Krisztina

.....
ügyfélkapcsolati vezető

2D A KERESKEDELEMBEN

A VONALKÓDOK ÚJ GENERÁCIÓJA

Érje el a versenyelőny legújabb dimenzióját a
2D kódokkal!

Készletnyilvántartás

Nyomon követés

Márkavédelem

Fenntarthatóság

Fogyasztói
elkötelezettség

Innovatív
csomagolás

Forduljon a GS1 Magyarország szakembereihez!
Szaktanácsadás | Képzés | Bevezetéstámogatás

www.gs1hu.org/2d-kereskedelem